THE BOOK WAS DRENCHED

UNIVERSAL LIBRARY
OU_204010
UNIVERSAL LIBRARY

వైట్లూరు గ్రంథమండలి, తణుకు.

రామతీర్థస్వామి

బ్రహ్మ జ్ఞానోద్బోధనలు,

మూడవ వాల్యూము

1000 ప్రతులు.

తణుకు

శారదా ముద్రాక్షరశాల

1942.

పల్లెటూరు గ్రంథః

రా జ పో

శ్రీ శ్రీ విక్రమదేవవర్మ మహారాజులు
చింతలపాటి మూర్తిరాజుగారు,
యర్రమిల్లి నారాయణమూర్తి

ప్రధాన పో ష కు .

బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు, బుచి
దేవులపల్లి సోమయ్యగారు, ఆకిరిపల్లి.
అద్దేపల్లి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,
జవ్వాది లక్ష్మయ్యగారు, పెనుగొండ.
గొట్టుముక్కల సుబ్బరాజుగారు, రేలం
పెన్మెత్స రాజంరాజుగారు, రేలంగి.
భూపతిరాజు సుబ్బరాజుగారు, వేండ్ర.
చాడ నారాయణమూర్తిగారు, తొండం,
చాడ మంగయ్యసోదరులు, తొండంగి.

పో ష కు లు.

తుమ్మలపల్లి వీరభద్రరావుగారు, పిప్పర.
డాక్టరు తేతలి సత్యనారాయణగారు గూ
కళ్ళ చిట్టిఅబ్బాయినాయుడుగారు, పూళ్ళ
తటవర్తి కృష్ణమూర్తిగారు, భీమవరం.
యర్రమిల్లి మంగయ్యపంతులుగారు, బం

రామతీర్థస్వామి.

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధములు.

మతముయొక్క పరమావధి

మతముయొక్క పరమావధి యేది? దానిని హైందవు లెట్లు సాధింప యత్నింతురు? వారి మతము ప్రకారము ప్రతివా డును (పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతము) భగవంతుడే! ప్రతివా డును అఖండ [illegible]మే! అవా[illegible]మే! పరమానందకంద ము! ప్ర[illegible]ము భగవంతుడు; అతనిలోనే విశ్వమంతయు నున్నది. అయినచో ప్రజలేల బాధపడుచుందురు? అఖండస చ్చిదానందము తమలో లేకపోవుటచేగాని, యీ యమూల్యమణి తమయందు ప్రత్యక్షముగా నుండకపోవుటచేగాని వారె[illegible] డట్లు బాధపడుటలేదు. వా[illegible]మాహాత్మ్యమును గు[illegible] పోవుటే యీ యనర్థములకెల్ల కారణమగుచున్నది. [illegible]త్మను గ్రహింపజాలకుండుట; యదార్థమైన యాత్మ[illegible]

మునను భవింపజాలకుండుట; యిదియే మహనీష్ఠులగో
తత్త్వమును తెలుపు దేమతెప్పయె ఆకిరమావధి. మన
వేషమును తీసివేయుట మాత్రమే ప్రయోజనము. స్వకారాత్మ
రాధముచే, మన స్వహస్తములతో, మన కర్మలచే మనమే
పూనిన యమూల్యములు నన్నిటిని మహాభాగాలరమూల్య
దౌర్భాగ్యులవలె వాపోవుచున్నారము. ఎవరో సనాతని చెప్పి
నట్లు "ప్రీతినాము మూర్ఖశిరోమణి పాత్రను ధరించిన భగ
వంతుడే!"

అన్ని మతములును మనల నావరించియున్న మాయను
నిర్వర్యము చేయుటకును, చీల్చివేయుటకును ప్రయత్నించినవి.
ఇందులో కొన్ని మతములు లేమాయయను తెరను తొలగించుచు
మించుగా లేనట్లు చేయగలిగినవి. కొన్నిటికి అంతటి జయము
చేకూరలేదు. కాని అన్నిమతములలోను నిజతత్త్వమును గ్ర
హించిన బ్రహ్మజ్ఞానులు లేకపోలేదు. ఉన్నతతత్త్వజ్ఞులే తెంచి
నపుడే మాయ యను తెర యొంతదట్టముగా నున్నను కొంతకా
లము తొలగింపబడెను; అప్పుడు తెరచాటుననున్న తత్త్వము
ద్యోతకమగును. మీకొక యుదాహరణమును చూపుచున్నా
ను. ఇదిగో యిదియొక తెల్ల కాగితము తెలుపగల యీ జేబురు
మాలును మీకంత్య నిష్టముగా పెట్టుచున్నాను. దీనిని మీరు
తొలగించివేసి నన్ను చూడవచ్చును. కాని యిది మరల మీ

వచ్చుచున్నాను. ఇందులో నొక దానికతన తీసివేసినను. ఈ తెర
తొలగించెదము తలచినచో. సరిగొన్ని ముచ్చటలను తగ్గించినను
తెరమాటున నుండగలను. ఇప్పుడుకూడ దీనిని తప్పించి చూడ
వచ్చును. కాని మనది మాకు తన స్థానము నాక్రమించుకొను
చున్నది. తెర సరిగా నుంచుచున్నచో నీవు దానిని విరామముగా వసతులను
పొందియున్నపో మనము నన్ను చూడవచ్చును. తెరయున్నను
లేనంతటి పలుచగా చేయుండెదవు. మనమొకరి నొకరము
చూచుకొనవచ్చును. ఇప్పుడుకూడ దీని తొలగింపవచ్చును
తెర చాల పలుచగానుండి చూచుట కెట్టియు భంగాంతరమును
కల్పించనప్పటికి తెర యొకటున్నది! అది యున్నను మనము
బ్రహ్మానందము ననుభవించెదము; మనము భగవంతుని ముఖా
ముఖముగా చూచెదము. మనమే భగవంతుల మగుదుము. అప్పుడీ
ప్రపంచమంతయు యుండదు మనయొక్క సచ్చిదానందమున
క్షేత్రములగును; మానవ భాగము నశించును. అజ్ఞానమును
తెరను (మాయను) ఆరోపించుట చేసి, లేని దానివలెనే చేసి,
అదియెంతయును లేనియు నాధ పదాలనెల్ల నిలిపి సాధించుట
లోనే హిందూ వేదాంతము యొక్క గొప్పతనమంతయు కలదు.
కర్తవ్యముగ మనము మనిషియున్నను స్థానిని నది బ్రహ్మానందమున
నోలలాడి గలము. ఆపదలో ప్రతిని మనన, ధ్యాన, కీర్తనాదు
లతో సంయోగ మున్నంత కాలమే మనము చెడిన వారైన
నీ యజ్ఞానమును తెరను లేకుండ చేసికొనగలుగుచున్నారు.

హిందూవేదాంతికూడ నిట్టి ప్రహోదంగము ననుభవించుచున్నాడు. కాని యాతడట్టి సమాధ్యవస్థలలో నేగాక "దట్టమైన మాయ తెరలను కల్పించు సాంసారిక నసాధ్యమగు నిత్యకర్తృకలాపమందుగూడ దివ్యదృష్టినే యనుభవింపగలుగుచున్నాడు.

ఈప్రపంచములోనున్న మతములన్నిటిని మనము మూడుతరగతులుగా విభజింపవచ్చును. ఏమతమైనను యీ తరగతులలో నొకతరగతికివచ్చి తీరవలెను. 'దాసోహం.' 'తవైవాహం' 'త్వమేవాహం' నే నాపరాత్పరుని దాసుడనే! నే నతనివాడనే! అనునది మొదటితరగతికి చెందియున్నది. ఈ మతములో తెరచాల ద్వైతముగానున్నది 'తవైవాహం' నేను నీవాడనే! అనునది రెండవతరగతిలోని మతము. ఈరెండు తరగతులకును చెందు మతములలోను, సిద్ధాంతములలోను గల భేదమును చూచితిరా! మొదటితరగతి మతములోని భక్తుడు భగవంతుడు తనకు దూరముగానున్నట్లును, యెక్కడో యున్నట్లును, సమీపమున లేనట్లును, తనకు కానిపించుచుండ నట్టును భావించును; తనను నేనుదాసుడు నేనతనిసేవకుడనే యని యుత్తమపురుషను (ఎదర లేనివానిని తెలుపునది) ప్రయోగించుచున్నాడు. ఇదియే మతమునకు ప్రథమావస్థ; ఇది మతాభినివేశతత్పరులగు మతశిశువులకు మాతృస్తన్యమువంటిది, మొట్టమొదట నిట్టి మాతృస్తన్యము నాస్వాదించనిదే మానవుడును మతములో నభివృద్ధిని గాంచజాలడు.

"నే నతని వాడనే!" ఆహా! దీనినైనను సంపూర్ణముగా గ్రహించిన మానవునకిది యమృతపానీయము కాదా! అతడు ప్రాతఃకాలమున లేచి "ఆపరాత్పరుడా నన్ను సుప్రోత్థితుని గావించినావు;" అని తనయుద్యోగధర్మనిర్వహణమునకు గడంగుచు "ఆపరాత్పరుని యాజ్ఞలచేనే నిర్వహించుచున్నాను. ఈవిశ్వమునంతను పాలించునది తడే! ఈవిశ్వమంతయు నతనిదే! నాగృహమును నాధనమును నాస్నేహితులు నాసర్వస్వమును అతనివే! అవి నాకతనివలనే ప్రసాదింపబడినవి. జగత్తంతయు నతనిదే సుమీ!" అనుచు తనప్రపంచకేళిని నిరంతరజన్యముగా నిర్వహించును నీభూతలమును స్వర్గతలముగా మార్చివేయుట లేదా! అతనికి సంపూర్ణవిశ్వాసము, భక్తి, శ్రద్ధయుండి తనసర్వస్వమును, జగత్తంతయును, తానును పరమేశ్వరునివారమే యని హృదయాంతరాళము నందియు గ్రహింపగలిగి యట్లనుభవింపగలిగినచో నీభావమే యఖండమగు నవ్యాజ్య సచ్చిదానందమును చేకూర్చును. దీనిగ్రహించి యనుభవింపగలిగినపుడిది యమృతగుళికయే యగును; కాని సిద్ధాంతములలో నిది మొట్టమొదటిదిమాత్రమే యగుచున్నది.

'తవైవాహం' 'నేను నీవాడనే' యను రెండవసిద్ధాంతమును దీనితో పోల్చిచూతము! మొదటిపంక్తి మధురముగానున్నది. కాని యిదియంతకంటెను మధురముగానున్నది. కా

దటిది చెరకురసము; ఇది కేవలము బెల్లమే! ఈభేదము మీాకు కాన్పించుచు నేయున్నది. దట్టముగానున్న తెర మరింత పలుచన చేయబడినది. 'నేను నీవాడనే' అను దానిలో మనము భగవంతుని యెక్కడో యున్నవానివలె చూచుటలేదు; దగ్గర లేని వానివలె, తెరచాటున దూరముగానున్నవానివలె యుత్తమ పురుషుని ప్రేమోపాసించుటలేదు! అతడు మన కెదురుపడినాడు. అతనికి మనకు ముఖాముఖి సంభాషణ జరుగుచున్నది అతడు మనకు చాలసమీపమునకు వచ్చినాడు; మన చెంతనే, అంతకంతకు సమీపించుచు, చూపులో చూపు కలుపుచున్నాడు! ఇది మొదటి సిద్ధాంతముకన్న గొప్పది. కాని యిందులో గొప్ప ప్రమాదకము కలదు. చాలమంది యీ సిద్ధాంతమును విశ్వసించి భగవంతుని సమీపించినట్లు భావించుచుందురు; కాని వారికా యుద్రేకతత్పరత, యఖండమైన యాత్మవిశ్వాసము కొరవడి యుండును. పూర్ణమైన విశ్వాసముండిన మొదటి యవస్థలో నున్నను మధ్యనున్న తెర యెంతదట్టముగానున్నను నది త్రోసి వేయబడుచున్నది. "నేనతనివాడనే' యను భావము హృదంతరాళమునుండి పొంగిపొరలుచు ప్రతిరోమకూపమును, ప్రతి రక్తబిందువును, ప్రతినాళము నాపాదమస్తకము నీయనన్య భక్తితో, నీమహామూర్ఖవిశ్వాస తత్పరతలతో ప్రతిధ్వనించు నెడల మాయమాయమయి తన్నుతానే మరచిపోయి యాభగవంతునిలో, నీ విశ్వములో లీనమగును. అతడు దివ్య

డగును. భగవంతుడేయగును. కాని యొక్కొకప్పుడు 'నేను నీవాడనే' యను రెండవ సిద్ధాంతములో విశ్వాసముగల వాడు పరిపూర్ణవిశ్వాసము లేకపోవుటచే సిద్ధాంతము గొప్ప దైనను యీభగవద్దర్శనానందాబ్ధినోలలాడ జాలడు. కాని యీతృష్ణను, అతిత్వరగను, అపరవశతను యీరెండవ సిద్ధాంతముతో కూడ జేర్చుకొని యభివృద్ధి నొందవలెను.

“నేనే నీవు” అనునది మూడవ సిద్ధాంతము. చూచితిరా! మనమిచ్చట యెంతసమీపమునకు వచ్చితిమి! 'నేనతనివాడనే' అన్నదానిలో భగవంతుడు దగ్గర లేడు; దూరముగా నెచ్చటనో యున్నాడు. 'నేనునీవాడనే' యన్నచోట ముఖాముఖిగా వచ్చితిమి; సమీపమునకు చేరుకొంటిమి. ఈమూడవస్థితిలో యిద్దరము కలుసుకొనుచున్నాము. ఒకరిలోనొకరు లీనమగుచు నొకటి యగుచున్నాము. ప్రియులిద్దరును ప్రేమలో లీనమయిరి. రాధాకృష్ణు లేకమయిరి. వేదాంతము సాధింపబడినది. గ్రహింపబడినది. దీపపుపురువు దీపమును చేరి చేరి దీపములోపడి దీపమయిపోవుచున్నది. ఉపనిషత్తు (వేదాంతము) అనగా జ్యోతులకెల్ల జ్యోతియైన యాపరంజ్యోతియొక్క (ఉప) సమీపమును చేరి చేరి (ని) భిన్నత్వము, ద్వైతము అను భేదబుద్ధిని (షత్) నాశము చేయును అనన్యమైన భగవద్భక్తుడతనిలో నైక్యమయి యప్రయత్నముగనే యనైచ్ఛి

కముగనే "నేను అతనే" "నేను అతనే" "నేను అతనే" "నేను నీవే" "మనమిద్దరము ఒకటే" నేను భగవంతుడను" "నేను భగవంతుడను" అను నిరంతర భగవద్ధ్యానలోలుడగుచుండును. ఇదియే మతముయొక్క పరమావధి; ఇదియే పరమభక్తి; ఇదియే వేదాంతము (అనగా జ్ఞానపరి సమాప్తి) ఇక్కడ గమ్యస్థానమును చేరుచున్నాము; ఈసిద్ధాంతములో కూడ నజ్ఞానమను తెరయున్నను లేనంతటి పలుచన చేయబడినది; కని కొంత రాత్మవిశ్వాసము, అనన్యభక్తి ఏకాగ్రత లేనివారై తెరనుపూర్తిగా తొలగింపలేక పరిపూర్ణ బ్రహ్మానంద సౌఖ్యమును బడయజాలరు. ఆ దృఢవిశ్వాసమును తొలుత బుద్ధిచే గ్రహించి మెల్లమెల్లగా భావపరిపూరితులై నిత్యైకాగ్ర కలాపమున ననుభవమునకు తెచ్చుకొనచు బ్రహ్మానందము ననుభవించుచుండు. బ్రహ్మమే వారగుదురు. వీరే జీవన్ముక్తులు ముఖ్యముగా బుద్ధిచేతనే అజ్ఞానమను తెర యంతకంతకు సంస్కరింపబడుచుండును; అది హృదయసంతాపముచే పూర్తిగా తొలగింపబడును.

ఈమూడు విధములైన యవస్థలను మనమిప్పుడు చూచియున్నాము. ఆయాస్థితులలో నున్న వారెట్లు మధ్యమధ్య నద్భుతగులుచుండు నజ్ఞానమను తెరను తొలగింపగలరో నిదర్శనపూర్వకముగా చూచెదము. ఒకకన్య తనప్రియుని యేకాం

తయు ప్రేమించనంతటి యనన్యభక్తితో ప్రేమించుచుండెను. ఆమెశరీరమంతయు ప్రేమమయ మయ్యెను. ప్రతిరక్తబిందువు, ప్రతిస్వేదకూపము, ప్రతిరక్తనాళము "ప్రియుడు" "ప్రియుడు"అని తపించుచుండెను. ఒకప్పుడామెకు గొప్పవ్యాధివచ్చుటచే ననేకమంది ఘనవైద్యులు వచ్చి చికిత్సకు సాధనముల నాలోచించుచుండిరి. చివర కామె శరీరము నుండి కొంత రక్తమును తీసివేసినగాని వ్యాధికుదురదని నిర్ధారణ చేయబడెను. వెంటనే సూదులామె శరీరములోని కెక్కించబడెను; కాని యామె శరీరమునుండి యొక్క రక్తపుచుక్కైనను రాకుండెను. కాని అదేమి చిత్రమో! ఆసమయముననే యామె ప్రియుని శరీరమునుండి రక్తముప్రవహింప జొచ్చెను. ఆహా! ఎంతయద్భుతమైన యైక్యత! ఇదయొక గాధమాత్రమేయని మీరనవచ్చును. ఇదిసత్యమేకావచ్చును. గాఢానురాగబద్ధులైన వారింతటి యవస్థకు రాకపోయినను తమ జీవితములలో నిటువంటి యనుభవములు కలవారు లేకపోలేదు. ఆకన్య తన శరీరమునే మరచిపోయి తనభర్త శరీరమునే తన శరీరముగా చేసికొనెను; ప్రియుడు తన ప్రియురాలి ప్రేమలో లీనమైపోయెను; రెండుశరీరములును ఏకమై పోయెను.

భగవంతునితో పొందునిట్టి యైక్యతకే మతమనిపేరు. నాశరీరమతని శరీరము కావలెను; అతని యాత్మ నాయాత్మ కావలెను. అప్పుడు మతము సిద్ధించవలెను.

యోగవాసిష్ఠములో నొక కథ కలదు. ఒక ప్రియురాలగ్నిహోత్రములో త్రోయబడెను. కాని యాగ్నిహోత్రి మామెను దహింపదాయెను; ఆమె ప్రియునికూడ నగ్నిహోత్రమున త్రోయబడెను, కాని అతని శరీరముకూడ యథా ప్రకారముగనే యుండెను. అగ్ని హోత్రము వారిరువురను దహింపజాలక పోయెను. వారు గంగాతోయములలో త్రోయబడిరి ఆతల్లికూడ వారిని ముంచివేయ జాలకపోయెను. వారిని పర్వతాగ్రములనుండి క్రిందకు త్రోసి వేసిరి. కాని ఒక్క యెముకైనను విరుగలేదు. ఎంతచిత్రము! దీనికి కారణ మేమి? అప్పుడువారు దానికే సమాధానమును చెప్ప జాలకుండిరి. వారు తమ్ము తాము మరచిపోయిరి. తరువాత వారిని ప్రశ్నింపగ వారొకరి కొకరు విశ్వవ్యాపులుగనియు, విశ్వమేయనియు విశ్వమంతయు నొకరిలో నొకరుచూడ గలిగితి మనియు చెప్పిరి. వారికి నిప్పు నిప్పుకాదు. నిప్పు ప్రియునకు ప్రియురాలివలెను ప్రియురాలికి ప్రియునివలెను కానిపించెను. నీరు నీరు కాదు; రాళ్లు రాళ్లుకావు; శరీరము శరీరము కాదు. సర్వత్రప్రియునకు ప్రియురాలు మాత్రమే ద్యోతకమగుచుండెను. ఇక వారికపకారమును కలిగించు వారెవరు? ప్రియులు తమలో తమ కపకారము చేసికొను టెట్లు సంభవించును?

ప్రహ్లాదచరిత్రను మన మెఱుంగమే! "పానీయంబులు డ్రావుచున్ కుడుచుచున్, భాషించుచు న్హాసలీలానిద్రాదులు సలుపుచున్........" అని సర్వత్ర విష్ణుమయముగనే చూడగలిగిన ప్రహ్లాదుని యగ్నిజ్వాలలు దహింపగలిగెనా? నీరు ముంచివేసెనా? అతనికి నిప్పు నీరు మొదలగు పంచభూతములునుకూడ నెట్టి యపకారమును చేయలేదు. వాటి యదార్థతత్త్వము గ్రహింపబడెను. ఆబాలుడు తననిజతత్త్వమునకు రాగలిగెను, అతనికి "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" అంతయు ప్రియమే! పొడుచుట, దూషించుట, భయపెట్టుట, అగ్నిహోత్రములు, కత్తులు, సర్పములు - మొదలగు నదంతయు నానందముతప్ప మరేవియు కాజాలవయ్యెను. ఇకనతని కపకారము చేయునదేది కలదు?

హిమాలయ పర్వతారణ్యములలో నొకఋషి గంగయొడ్డున కూర్చొని తపమొనర్చుచుండెను. అవతలి యొడ్డున కొందరు మునులు 'శివోహం' 'శివోహం, 'శివోహం' అని ధ్యానము చేయుచున్న యాఋషిని చూచుచుండిరి. 'శివోహం, అనగా నేనుభగవంతుడనను అని యర్థము. ఇంతలో నెక్కడనుండియో యొకపులివచ్చెను;" అదియాఋషిపైని దూకి యతనిని నోటకరచుకొనెను. కాని యతడు యథాప్రకారముగనే 'శివోహం' 'శివోహం' అను మంత్రమును నిశ్చింతగా జపించుచుండెను. ఆపులి యతనికాళ్లను, చేతులను

చీల్చివేయుచుండెను; అప్పటికి నతడక్లే యనన్యచింతతో జపించుచుండెను, ఆహా! ఏమి యాశ్చర్యము! ఈప్రపంచమున నతని కన్యమైన దేదియు లేదు; సర్వము బ్రహ్మమే! సర్వమును తానే! ఇది శూన్యవాదము కాదు; ఇదియే పరమావధి; ఇదియే పరిపూర్ణ జ్ఞానము; ఇదియే మోక్షము. ప్రియులిట్టి యనన్య ప్రేమ తరంగములందోలలాడినవు ప్రేమికరిలోనొకరు లీనమగుట లేదా? తల్లి తన చిన్నబిడ్డను ముద్దిడుచు తానే అక్కడ ప్రతిబింబించుచున్నట్లానందించుట లేదా? తన రక్తమే తన మాంసమే, తన యస్థులే రెండవ తానైనట్లనుభవించుటలేదా? ఆమాతాశిశువుల ప్రయోజనము లేకమై పోయినవి; అవి 'రెండుకావు'; ఒకటే! ఆపరాత్పరుని చేబట్టుచు నాశ్లేషించుచు, బరిణయమగుచు ననన్య చింతాక్రాంతుడవై యతనిలో లీనమై, యేకమై ద్వైతమునకు తావు లేకుండ చేసికోనుము! "ఓభగవంతుడా! భవదధీనుడను! నీసంకల్పము నెరవేరుగాక!" అనుటకంటె "నాసంకల్పమే నెరవేరుచున్నది" అను పరమానందమును పొందుము!

ఒక గోపిక కృష్ణునియం దతిగాఢానురాగ బద్ధయై యుండెను. ఒకనాటి సాయంకాల యామె దీపమును వెలిగించి తెచ్చెదనను వ్యాజముచెప్పి యాలీలామానుష విగ్రహమును తనివిదీర జూచుకొనుటకు బోయెను. ఆమె కృష్ణునింటికిబోయెను. ఆమె కృష్ణునింట వెలుగుచున్న ప్రమిదెకు

తన చేతిలోనున్న ప్రమిదెను జేర్చెను; వెలుగుచున్నవత్తి తన ప్రమిదలోనున్న వత్తి నంటించవలెను. కానియామె యాశిఖి పింఛమౌళిని, యామురళీ మనోహరుని, యాస్త్రీహృదయ నవనీతచోరుని రెప్పవాల్పక చూచుచుండెను. ఆమె తన్ను తాను మరచిపోయెను. చేతనున్నవత్తి వెలుగుటకుమారుగా నామె చేయియే యంటుకొనెను; కాలిపోవుచుండెను; కాని యామెకదేదియును తెలియనే తెలియదు. ఆమె నేత్రకమలము లు కృష్ణవిగ్రహముపై లగ్నమయ్యెను. ఆమె యెంతసేపటికిని యింటికి రాకుండటచే నామె తల్లి యామెకొరకు వెదకికొనుచు కృష్ణునింటికి వచ్చెను. ఆమెవచ్చునరికి కుమార్తె వ్రేళ్లంటుకొనిపోవుచుండెను. అన్యకకుమార్తె మాసంగతి తెలియనే తెలియదు! అదిచూచి తల్లి గుండెలు బాదుకొనుచు, రోదన చేయుచు బిగ్గరగా నేడ్వసాగెను. అప్పుడా పిల్లకు తెలివి వచ్చెను. ఇట్టి గాఢానురాగములోనే, యిట్టి దివ్యప్రేమ లోనే ప్రియులిద్దరు నొండొరులలో లీనమగుదురు. "వాడే నేను" "నీవే నేను" ఇదియే మూడవయవస్థ; దీనితరువాత యవస్థలో నేశబ్దజాలముకుకూడ తావులేదు. అంతామౌనమే! ఈకథలన్నియు మతాభివృద్ధియొక్క మూడవయవస్థను తెలియజేయును. "నేను నీవాడను" "నేను నీవాడను" అను రెండవయవస్థకుకూడ కొన్నియుదాహరణములనుచూపెదను.

ఇద్దరువిద్యార్థు లొక గురువును చేరి తమకు మతాభిని
వేశము కలిగింపవలెనని వేడుకొనిరి. వారిని మొదట పరీ
క్షించిన గాని మతబోధ చేయజాలనని యాగురువు వారిరువు
రకును చెరియొక పావురమునిచ్చి మీరుపోయి యిరువురెవ
రును చూడకుండ వీటిని చంపితెండని యాజ్ఞాపించెను. ఒక
విద్యార్థి వెంటనే యొక రాజవీధి గొందికి బోయి, జనము కిటకిట
లాడుచు గుంపుచుండ నొకప్రక్కకు పోయి నెత్తిపై నొకబట్ట
కప్పుకొని, పావురమును తీసి మెడనులిమి చంపివేసి గురువు
గారి వద్దకుపరుగెత్తి "స్వామీ' స్వామీ! యిదుగో! మీయా
జ్ఞను నెరవేర్చినాడను" అని చెప్పెను. "నిన్నెవరును చూడ
కుండగనే నీవాపనిని చేసితివా?" అని యతడడుగ నావిద్యార్థి
"అవును" "అట్లే చేసితిని" అనెను. "సరే! నీసహాధ్యాయు
డేమిచేసెనో చూడవలెను" అని గురువుచెప్పెను.

రెండవవిద్యార్థి యొక సాంద్రతర నిర్జరారణ్య మధ్యము
నకుపోయి యిటునటుచూచి ప్రపంచమంతయు నిశ్శబ్దముగా
నుండుటనుగాంచి చీమకాలికుట్టైనను వీలుగానిచోట నాపా
వురమును చంపవలెననిపైకెత్తెను. అతడు దానిమెడను నులు
ముటకు యత్నించెను! కాని యాపావురముయొక్క నేత్రక
మలములనుండి యెవరోతొంగిచూచుచుండుట నతడు గాంచి
దానిని చంపుటకుభయభ్రాంతుడయ్యెను. గురువుగారుకోరిన

పరతు చాలకష్టమైనదనియు, నసాధ్యమనియు నతనికప్పుడు
తట్టెను! అతని కాపావురముకండ్లలోకూడ సాక్షియున్నట్లు
చూచువాడున్నట్లు గోచరమయ్యెను. "అయ్యో! నేనొంటరి
గాలేనే! నేనిచ్చటనున్నను నన్నెవరును చూడజాలని స్థలమున
లేనే? నన్నిచ్చటకూడ చూచుచున్నవాడు కలడు! నేనేమిచే
తును? ఎచ్చటకుబోదును?" అతడిట్లనుకొని పోయిపోయి మరి
యొక కీకారణ్యమును జేరుకొనెను. అక్కడకూడ నతడా పావు
రమును జంపయత్నింపగా నా నేత్రద్వయ మతనిని చూచుచుం
డెను. ఆపావురములో నే సాక్షియుండెను. అతడెన్నిసారులు
ప్రయత్నించినను లాభములేకపోయెను. ఎందుబోయినను నిష్ఫ
లమయ్యెను. గురువుగారి మాటను చెల్లించుట సాధ్యముకాక
పోయెను. విఫలమనోరథుడై, హృదయసంతాపభరమున
క్రుంగి యతడు గురువును జేరి పావురమును వానికిసమర్పించుచు
స్వామీ! స్వామీ! నేను మీమాటను చెల్లింపజాలను! నాకు
బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసాదింప వేడుకొనుచున్నాను. ఈపరీక్ష
నాకు దుస్సాధ్యము. నేను దీనికి తాళజాలను. నాయెడ దయా
మయుడవై యీదివ్యజ్ఞానమును ప్రసాదింప వేడుకొనుచున్నా
ను. నేనుదీనికొరకు పరితపించుచున్నాను" అని చెప్పెను. అప్పు
డాగురువు వానినెత్తికొని లాలించి, విచారము నుపశమింప
జేసి యిట్లు హితబోధచేసెను. "కుమారా! నీవాపక్షి కన్నుల
లోనున్న సాక్షిని చూడగలిగినట్లే నీవెచ్చటనున్నను మోహా

వేళముచే నీవేయుకృత్యమును చేయనున్నన ఆపరాత్పరుని, ఆదివ్యసాక్షిని జ్ఞాపకమునకు తెచ్చికొనుము: అతడు లేనిస్థలమే లేదు. నీవాసించు స్త్రీలోనున్న దివ్యసాక్షిని గుర్తించుము. ఆమె కళ్లలోనుండికూడ గురువు నిన్ను చూచుచుండుటను గ్రహింపుము. ఆపరాత్పరుడు, నీగురుశ్రేష్ఠుడు, నిన్నెప్పుడును చూచుచున్నాడు; నీవెప్పుడు నాతనిసముఖముననున్నట్లే ప్రవర్తింపవలెను; అతడు నీకు ముఖాముఖిగనే యున్నాడు. నీవెప్పుడు నతనిదృష్టిలోనే యున్నావు."

నేపిల్సుపట్టణములో బ్రహ్మాండమైన చిత్రప్రదర్శనశాల కలదు; ఆసౌధాగ్రమున నొక సుందరమైన దివ్యవదనాంభోజ మమర్చబడెను; ఆప్రదర్శనశాలలో మన మెచ్చటనున్నను, పైకెక్కినను, యేమూలకుపోయి చూచుచున్నను మనల నాపవిత్రదివ్యనేత్రములు చూచుచునే యుండును. ఈ రెండవ యాధ్యాత్మికావస్థలోనున్నవారు తమకు తాము ద్రోహులు కాకుండ నుండుచో నాదయామయుని దృష్టిలో నుందురు; వారు పర్వతగుహాలలో డాగినను, అంతఃపురములోనున్నను మరే నిర్జనారణ్యసీమలలో నున్నను వానిచే చూడబడుచు నభివృద్ధిగాంచుచుందురు.

"నేనతనివాడను" "నేనతనివాడను" అనునది మొట్టమొదటి యాధ్యాత్మిక స్థితియని చెప్పుచున్నాము. ఇది చాల

ప్రాథమికస్థితిగా కాన్పించును. కాని యీ యాధ్యాత్మికాభి
వృద్ధికూడ చులకనగా నలవడునది కాదు. దీనిని గ్రహించి
పరిపూర్ణభక్తి, విశ్వాసములుంచి, వైరాగ్యతతో నీవిశ్వా
సము నాచరణకు తెచ్చుచు ప్రతిక్షణము, శరీరమం
తయు నాపాదమస్తకము నీభావములోనే ప్రతిధ్వనించు
నెడల నీప్రపంచములోనే యట్టివాడు జీవన్ముక్తు డగుచు
న్నాడు; బ్రహ్మమగుచున్నాడు.

ఒక మహాత్ముడు తనచిన్నతనములో ధన, ధాన్యములను
ఆహారమును బీదలకు పంచిపెట్టుటకు నియోగింపబడెను.
అతనివద్ద కనేక బిచ్చగాండ్రు వచ్చుచుండిరి. అతడు వారం
దరకును పదమూడు తవ్వలచొప్పున పండి కొలిచి యివ్వ
వలెను. ఆతడు 'ఒకటి, రెండు, మూడు నాలుగు' అని బిగ్గ
రగా లెక్కపెట్టుచు వారికిచ్చుచుండెను. ఇట్లు పండ్రెండువరకు
లెక్కించియిచ్చెను. పదమూడవది యివ్వవలసి వచ్చెను
'పదమూడుకు' హిందూస్తానీభాష "తేరా". "తేరా"కు మరి
యొక అర్థముకూడ కలదు. పదమూడు ఒకయర్థము;
రెండవది "నేనునీవాడను" "నేను నీవాడను." నేనా పరా
త్పరుని వాడను; నేనతని యంశమును అతనివాడను." అతడు
పండ్రెండు లెక్కించి యీపదమూడవదానిని కొలిచి "తేరా"
"తేరా" అని యనుచుండ నాధ్యాత్మికతరంగము లుప్పొంగి
తన శరీరమునే యాపరాత్పరుని కర్పించెను. అతడు తన్ను

తాను మరచిపోయెను; అతడీ ప్రపంచమునే విస్మరించెను. అతడు తన నిజ తత్త్వమును గ్రహించెను. ఇట్టి తన్మయత్వములో నతడు 'తేరా' 'తేరా' 'తేరా' 'తేరా' యని లెక్కించుచు బ్రహ్మానందపరవశుడై పడిపోవువరకు నట్లిచ్చుచునే యుండెను. చూచితిరా! ప్రాథమికావస్థలో నున్నవారుకూడ నిజతత్త్వమును గ్రహించుచో నెట్టియుత్కృష్టస్థితికైనను పోగలరు. విశ్వాసము, భక్తి, శ్రద్ధ; యివియే చాలప్రాముఖ్యములు. ఆపరాత్పరుని వంచన చేయుటకు చూడరాదు. ఈశ్వరార్పణమైన దానిని మరల స్వార్థపరత్వముచే స్వీకరింపరాదు. మాటలకును, చేతలకును భేదముండరాదు. ఒకసారి "నేను నీవాడను." అని దేవాలయములో కాని మరెచ్చటను కాని మనముచ్చరించితిమేని మనమా వాక్యము ననుభవింపవలెను; ఆభావము పూర్తిగా హృదయములో పల్లవించి ఫలపుష్ప సమన్వితము కావలెను. ఇదియే మతము.

ఈప్రపంచములోని మతములన్నియు "తస్యైవాహం" "తవైవాహం" "త్వమేవాహం" అను మూడుతెరగతుల క్రిందకు చేరునని యిదివరకే తెలిసికొంటిమి. సిద్ధాంతములలో నివి మొదటిదానికన్న రెండవది, రెండవదానికన్న మూడవది మిన్నయగుచున్నవి. కాని యీ మూడు సిద్ధాంతములలోనుకూడ మనము యదార్థమైన యాధ్యాత్మికతత్త్వము ననుభవింపవచ్చును.

భారతీయుల విశ్వాసముప్రకారము మొదటి తరగతి లోనుండి యనాద్యమైన యాధ్యాత్మికానుభవము కలవారి జన్మలోనో లేక మరియొక జన్మలోనో తప్పనిసరిగా మెట్టుకువస్తారు! మరల యీరెండవ మెట్టులో కూడ సాధ్యమైన యాధ్యాత్మికానుభవమున్నవారో నిజన్మమునందో లేక మరియొక జన్మలోనో మూఁడవదగువస్థకు మెల్ల మెల్లగా జేరుకొందురు. "నేనే నీవు. నీవే నేను" "నేనే బ్రహ్మము. బ్రహ్మమే నేను" ఈస్థితికి వచ్చుటకొఱకే యీజన్మయున్నది. ఆతనికిక మోక్షమే! మోక్షమే! మోక్షమే! మానవుఁడప్పుడు భగవంతుడే! ఇదియే యాతని పరమావధి! ఓం! ఓం! ఓం.

సత్యపథము

సత్యపథమనగా సత్యమునకు మార్గము; సత్యమునకు మార్గము అని భావము; కాని యీయక్షరికి కర్థమే లేదు; ఇట్టి నామకరణమిచ్చుటే పొరపాటు. సత్యము దూరము అనునవి విరుద్ధపదములు; సత్యము దూరములో లేనప్పుడు దానికి మార్గమనుటలో సర్థమేమున్నది? సత్యము నీలోనే యున్నది. నీయాత్మలోనే యున్నది. నీవు సత్యములోనే యున్నావు; నీవే సత్యము! సత్యమునకు మార్గమని ప్రయోగించుటెంత వెర్రితనము! నీవు నీబ్రహ్మత్వమును, నీదివ్యత్వమును గ్రహించుట యనునదొక పనికాదు; ఇందు నూతనముగా సాధింపవలసిన

చేదియును లేదు. నూతనముగా సృష్టింపవలసిన దేదియును లేదు! అదియిదియని సాధింపఁగూడినది! "తత్త్వమసి" నీవిదివరకే బ్రహ్మమును. కాని నీ చుట్టును నీవల్లుకొనివచ్చిన కామపాశములను మాత్రమే నీవిప్పుడు త్రెంచుకొనవలసి యున్నది. ఇట్లు నీవు తెచ్చిపెట్టుకొనినవాటిని పారద్రోలుట తప్ప నీవు క్రొత్తగా కృషిచేసి సంపాదించుకొనవలసిన దేదియును లేదు! స్వయంజ్యోతిమును మరచిపోయాము! కాని మన పాశములను మనము త్రెంచుకొనుట చాలమందికి అసాధ్యముగనే యుండును. మన రాగద్వేషములు, కామక్రోధములు, మదమాత్సర్యములు మొదలగునవే మనకాళ్ళకు చేతులకును సంకెలలు; మనమేర్పరచుకొన్న బంధనములు; ఉరిత్రాళ్ళు. ఇవి మిమ్మాపరాత్పరుని చూడలేకుండా చేయుచున్నవి. ఈబంధికానమునుండి మీరు బయటబడవలెను. మీరెంకేసారి యుగయుగప్రభువుల నెట్లు కొలువగలరు? భాగ్యదేవతను భగవంతుని నొకేసారియారాధించుట శక్యముకాదు. ఒకవంక కామక్రోధములకు బానిసలగుచు నొకవంక విశ్వమంతకును ప్రభువులగుట ఎట్లు సాధ్యము కాగలదు? సత్యమును తెలిసికొనుటయనగా నీవిశ్వమునకంతకును ప్రభువగుటయే! కామాదులను కలిగియుండుటయన సంబంధములను, దాస్యమును, ఐహికశృంఖలములను, విషయపాశములను కొనసాగించుట కాదా? ప్రతివానికి సత్యమును గ్రహించవలెననియే యుండును; ప్రతివాడును బుద్ధుడు కావ

లెనని కోరును; కాని దానికి పడవలసిన శ్రమను, చెల్లించ వలసిన మూల్యమును చెల్లించుటకు కొంకుచును సిద్ధపడఁడు. భారతదేశములో నొక గొప్పవస్తాదుండెను. అతఁడొక క్షురకు నివద్దకు బోయి తన చేతిపై భీకరమైన సింహవిగ్రహమును పచ్చబొట్లతో చిత్రింపుమని యాజ్ఞాపించెను. ఆ వస్తాదు సింహలగ్నమందు పుట్టెనట! సింహలగ్నమందు పుట్టుటచే నవక్రపరాక్రమశాలి యగునని జ్యోతిషమునఁ గలదట! పుట్టుకలోనే సింహమైపుట్టెను. కనుక సింహచిహ్నము చేతిపైన నుంచుకొనవలెనని యతఁడు కోరెను. మంగలి సూదెతీసుకొని పొడువనారంభించెను. సూదె తగులుటతోడనే యాతఁడు గోలపెట్ట నారంభించెను. "వద్దు! వద్దు! ఆగుము! ఆగుము! నీవేమి చేయుబోవుచున్నావు?" అని యాపురుషసింహము మంగలి నడిగెను. "నేను సింహముయొక్క తోక చిత్రించుచున్నాను." అని యాతఁడు చెప్పెను. "ఓరి! వెఱ్ఱివాఁడా! నవనాగరికపు రోజులలో తమ గుఱ్ఱములు, కుక్కలు మొదలగువానితోకలను కోసివేయుచుండుటను నీవెఱుగవా? తోకలేనిసింహమే చాలా భయంకరముగాను గంభీరముగానుయుండును. కనుక తోకయక్కరలేకుండ సింహమును చిత్రించుము." అని యావస్తాదు చెప్పెను. మంగలియట్లే చేసెదనని చెప్పి మరల పొడుచుచుండెను. అతఁడా బాధసహింపలేక "ఆగు! ఆగు! ఏమి చేయుచున్నావు?" అని మరలనడుగగా "సింహముయొక్క చెవులను చిత్రించు

చున్నాను." అని మంగలి బదులుచెప్పెను. "ఓరీమూర్ఖశిరో
మణీ! నవనాగరికులు కుక్కల చెవులన్నుకోసి వేయుటనీవుచూడ
లేదా? కుక్కలకు పొడుగుచెవు లుంచనీయరు. చెవులులేని సిం
హామే మంచిజవసత్త్వములను కలిగియుండును. కాక చెవులక్క
ర లేదు." 'సరే' యని మంగలి సూదిల పొడుచుచుండెను.
ఈసారికూడ నతడు మండిపడి "నీవేమిచేయుచున్నావు?"
అని గర్జించెను "నేను సింహముయొక్క నడుమును
చిత్రించుచున్నాను." అని యతడు బదులుచెప్పెను.
"ఎంతమూర్ఖుడవురా! నీవు మహాకవుల వర్ణనలు వినలేదా?
సింహమధ్యము చాలచిన్నదిగానుండును; లేనట్లేయుండును.
అనుసంగతి నీకు తెలియదురా? అదికూడ నవసరమే!" అని
యతడనెను. చివరకు మంగలికి ప్రాణములు విసిగి రంగులను
సూదెను పారవేసి లేచిపోయెను.

చూచితిరా? సింహరాశికి చెందినాననియు, వస్తాదు
ననియు సింహమునేయనియు డంబములుకొట్టుచున్న ఈతడు
తనచేతిమీద సింహవిగ్రహమును పొడిపించుకొనవలెనని ఉత్స
హించును గాని సూదె తగులుటతోడనే బాధను సహింపలేక
గంతులు వేయును. ఈ ప్రపంచములో సాధారణముగా భగ
వంతుని చూడగోరువారిలో, వేదాంతమును గ్రహింప
ప్రయత్నించువారిలో, విశ్వమునంతను సాధింపబూనువారిలో

చాలమందిట్టివారేయుందురు. ఇట్టివారికి ధర్మదేవతయును సింహాసనము తమపై చిత్రింపవలసిన సమయము వచ్చినప్పుడు బాధకు తాళజాలక పారిపోవుచుందురు. వారి బాధనమాత్ర మెల్లరు "నాకావస్తువు కావలెను. మూల్యము మాత్రము నేను చెల్లింపను!" ఇదియే వీరితత్త్వము.

నీవు సత్యము నారయగోరుదువేని, బ్రహ్మజ్ఞానమును బడయగోరుదువేని నీలోనున్న రాగద్వేషములు, కామక్రోధములు, సమస్తవాంఛలు మొదలగువానిన్నిటిని నీనుండి పూర్తిగా పెరికివేయవలెను. పశుప్రాయమైన, అమానుషమైన, రాగాదులన పారద్రోలి నీవు పవిత్రుడవు కావలెను. పవిత్రత! పవిత్రత! ఇదియే నీమూలమంత్రము. ఏమియు చేయకుండ, తగిన మూల్యమును చెల్లింపకుండ నీవెట్లు పరాత్పరుని చేరగలవు? నీజన్మహక్కునెట్లు తిరుగ సంపాదించుకొనగలవు? ఎవరి హృదయాబ్జము లతిపవిత్రములో వారే భగవంతుని చూడగలరు! వారే ధన్యాత్ములు! పవిత్రత లేక హృదయనైర్మల్యము అనగా నేమి? విషయసౌఖ్యములను విడిచిపెట్టుట మాత్రమే పవిత్రత కానేరదు. అదియంతకంటెను చాలా మిన్నయైనది. ధన, కనక వస్తువాహనముల యెడలగాని పుత్రమిత్ర కళత్రాదుల యెడలగాని, అశ్వాదిమృగాదుల యెడలగాని మరేవస్తువుపట్లగాని మన

కుంతు యనురాగమే పరిపూర్ణ సత్యముగ గ్రహించుట కద్భుతగులుచుండునని మీరెప్పటికైనను కనుగొనగలరు. అదికూడ వ్యభిచారమంతటి పాపమే యను సంగతిని మీరు గ్రహింపగలరు ఈ ప్రాపంచిక విషయములం దసంగియగుటయే పవిత్రతయనుదాని కర్థము. సన్యాసము! వైరాగ్యము! సంగరహితులే ధన్యాత్ములు! వారే భగవంతుని చూడగలరు!

అట్లాంటా యనునామె యొక సింహబలునితో పందెము వేసెను. ఆమె తనతో సమానముగా పరువెత్తువాడెవ్వడును లేడని ప్రఖ్యాతిగాంచెను. ఆమె యెంతటి బలశాలినైన నోడించి ప్రపంచప్రఖ్యాతిని బడసెను. కాని యితను తన యిష్టదేవతను ప్రార్థించి యట్లాంటాను జయించు మార్గమును తనకు తెలియజేయుమని వేడుకొనెను. ఆమె యాతనికొక చక్కని సలహాయిచ్చెను. "అట్లాంటాతో పందెము వేసి మీరు పరువెత్తవలసిన మార్గము పొడుగునను బంగారు యిటుకలను వెదచల్లుము" అని యామె సలహాయిచ్చెను. అట్లాంటా నోడించుట కంతకంటె వేరొక మార్గమా దేవతకు తోచలేదు. అతడట్లే చేసియామెను తనతో పందెము వేయమని సవాలుచేసెను. వారిద్దరును పరువెత్తనారంభించిరి. కాని యతడామెకంటె చాలబలహీనుడగుటచే వెనుకపడి పోయెను. ఒక్క నిమిషములో నామె యతనికంటికి కాన్పించకుండ పోయెను. ఇంతలో నామెకు త్రోవలో బంగారు

యిటుకలు కాన్పింప నారంభించెను. ఆమె వాటికొరకాశ
పడి వాటి నేరుకొనుచు నడిగట్ట నారంభించెను. ఆమె వాటి
నేరుకొనుచుండ నాపురుషుడామెను కలుసుకొని యామె
కంటె ముందుగ కూడ పోవుచుండెను. ఆమె యొక్క నిమిష
ములో తిరుగ వానిని త్రొక్కివేయుచు ముందుకు పోవు
చుండెను. ఇంతలోనామె మార్గమున కిరువైపులను మరల
బంగారు యిటుకలు కాన్పించుచుండెను. ఆమె వాటినన్ని
టిని యేరుకొనుచుండెను. మరల నాతడామెను కలుసుకొను
చుండెను. ఆమె మరల యాతని నోడించుచుండెను. ఇట్లుండ
నామె కట్టిన బంగారు యిటుకలమూట బరువెక్కజొచ్చెను.
ఈమూటమోసికొనుచు వానినోడించు దుష్కరమయ్యెను.
చిట్టచివర కతడే విజయుడయ్యెను. ఆబంగారు యిటుక
లన్నియు నతనివే యైపోయెను. అట్లాంటానుకూడ నతడు
జయించుకొనెను. ఆమె యాతనికి సమర్పింపబడెను. సర్వము
నతని హస్తగత మయ్యెను.

సత్యపథమున బోవువారిలో చాలమందిట్టినాగేయుం
దురు. మనమొకసారి ధర్మమార్గమునుబట్టి పోవునపుడు త్రో
వలో మనకనేక యంతరాయములు గల్పింపబడును. విషయ
సౌఖ్యములు మనల నెదుర్కొనును. ప్రాపంచిక పాశములు
మనలను చుట్టివేయును. నీవువాటి నేరుకొనుట కొక్కసారి
పాల్పడుదువేని, వెనుకంజ వేతువేని యికనీకు జయము కల్ల.

నీవాలస్యము చేయుచు పంచెమును పోగొట్టుకొనుచు, వెనుక
బడి నీసమస్తమునుకూడ నట్లాంటావలెనే పోగొట్టుకొనుచు
హతభాగ్యుడవగుచున్నావు. నీమార్గము కంటకచ్ఛన్నమగు
చున్నది ప్రాపంచిక పాశములకును, విషయసౌఖ్యములకును
చోటిచ్చుచో మీకోటమి తథ్యము! తథ్యము! మీరు
ప్రపంచ సౌఖ్యములలో మునిగిననాడు ధర్మము మీచేతుల
నుండి జారిపోవును. మీకది దొరకనేరదు. రాముడు మీకు
సత్యమునే యెరుకపరచుచున్నాడు. 'మాకు బ్రహ్మజ్ఞానము
కావలెను! బ్రహ్మజ్ఞానము కావలెను' అని యనేకమంది
రాముని వేధించుచుందురు.

ఈక్షణములోనే మీకది ప్రాప్తించగలదు. ఈసంగ
మును వీడుడు; దానిని పారద్రోలుడు. దానితోపాటు యీర్ష్యా
ద్వేష, మాత్సర్యాదులనుకూడ పరిత్యజించుడు. ఈర్ష్య,
ద్వేషము అనగేమి? అవి తలక్రిందులు గావింపబడిన సంగము
తప్ప మరేమియు కావు. మనమొకరిని ద్వేషించుటకు కార
ణము మరియొకదానికి సంగులమగుటేతప్ప మరేమియున్నది?
అయితే మేము మాపుత్రులను, మాతాపితృలను, భార్యా
భర్తలను విడనాడుకొనుటెట్లు? అనిమీరు ప్రశ్నింపవచ్చును.
దానిని మీరే నిశ్చయించుకొనవలసి యున్నది. మీ మీ
మార్గములను, సాధనలను మీరే నిర్ణయించుకొనవలెను.
సత్యము లేక భగవంతుడే మీతండ్రియగుగాక! సత్యమే

తల్లియును గాక! సత్యము లేక భగవంతుడే మీభార్య, పుత్రులు, గురువు, తాత, ఇల్లు, వాకిలి, ధనధాన్యాదులు మొదలగున వన్నియును నీసర్వస్వమును యగునుగాక! ఈప్రపంచవస్తువు లన్నిటిని విడుము, ప్రతిదానినుండియు నీబంధనములను త్రెంచుము, రాగద్వేషములను త్రెంచుకొని ఒక్కసత్యమునే ధ్యానము చేయుము! నీదివ్యత్వమునే ధ్యానము చేయుము' ఇట్లుచేయుచుంటివేని బ్రహ్మజ్ఞాన మొక్క త్రుటికాలములోనే యలవడగలదు.

మనదేశములో నొక సామెతకలదు. సత్యమును గ్రహించుటకు నీ ప్రయత్నించునప్పుడు నీ కాటంకములను కల్పించువారో నీతండ్రియైనను నతిక్రమించి ప్రహ్లాదకుమారుని వలెనే ప్రవర్తించుము. నీ సోదరుడు నీ శత్రువగునేని విభీషణునివలెనే వానిని త్యజింపుము; నీ భార్యయైనను భర్తృహరివలె విడిచిపెట్టుము. నీభర్త నీదివ్యజ్ఞానమునకు అడ్డువచ్చెనేని మీరానువలెనే వానిని లెక్కగొనకుము; నీగురువే నీకభ్యంతరమైనను భీష్మునివలెనే నీవు వానినిగూడ విడనాడుము. ఏ సందర్భమందైనను సత్యమే నీకు పరమమిత్రము! బంధువులు, మిత్రులు; భార్యాభర్తలు మొదలగు బంధనము లన్నియు నొక్కత్రుటికాలము మాత్రమే యుండి నశించుచుండును. సత్యము నిత్యము నీతోనే యుండును నీనిజాత్మయే సత్యము! నీభార్యాబిడ్డలకంటెను, స్నేహితులకంటెను సత్య

వే నీకెల్లపుడు సమీపమున నుందును. తల్లిదండ్రులకంటె న బిడ్డలకంటెను, పెండ్లికంటెను కూడ సత్యమునే యెక్కువగా గౌరవింపుము. ధర్మరాజు భార్యాసమేతుడై భీమార్జున నకుల సహదేవులతో మహాప్రస్థానమున సుందర హిమాలయ శిఖరములను దాటిపోవుచుండెను: సత్యమున న్వేషించుచుండెను. అతడు ముందర పోవుచుండ ననుజులును భార్యయు వెనుక నతని ననుసరించుచుండిరి. భీమార్జున నకులసహదేవు లొకరి తరువాత నొకరు పోవుచుండిరి. ద్రౌపది చిట్టచివర నుండెను. కొంతదూరము పోవుసరి కామె కలసట కలిగెను. ఆమె ముందు కొక్కడుగైనను పెట్టజాలక కాళ్ళు బొబ్బలెక్కుచు రక్తము కారుచుండ రోదనచేయుచు భర్తలనుపిలుచుచుండెను. ధర్మరాజు సత్యముపై దృష్టినిలిపి తనయువధిని చేరగ నుత్సుకుడై పోవుచుండెను. అతడామె రోదనమును విని వెనుకకు తిరుగక తనవద్ద కెట్లైన పరుగెత్తుకొని వచ్చిన యెడల తానామెకు చేయూతనిచ్చి తీసికొనిపోయెదనని చెప్పెను. కాని యామె యొక్కయడుగైనను ముందుకు వేయజాలక నిలచిపోయెను. ఆమె ముందుకుపోజాలదు. ధర్మరాజు ధర్మపథములో నొక్కయడుగైనను వెనుకకు వేయడు. చివర కామె ముందుకు పోజాలక నేలగూలెను. ధర్మరాజెంత మాత్రమును చలింపక తనభార్యకొరకైనను సత్యపథమును వీడక ముందుకుపోయెను. నీపూర్వజన్మములలో నీవనేక వేల

భార్యలను కలిగియుంటివి. నీకు ముందు జన్మలున్నచో నెంత మంది భార్యలుందురో యెవరి కెరుక! వెనుక నీకెంతమంది బంధువులుండిరి? ఇకముందు నీకెంతమంది బంధువులుందురో యెవరి కెరుక? ఈ బంధనలకొరకు నేవు నీసత్యమార్గమును విరమించుకొనరాదు. నీభార్యకంటె సత్యమునే నెక్కువ గౌరవముకలది సత్యము మానవజాతి కంతకును సంబంధించి నది; అది యన్నికాలములకును సంబంధించినది; అది సనాతనమైనది. నీప్రాపంచిక బంధనము లట్టివికావు. అవి త్రుటిలో నశించునవిమాత్రమే! నీవొక్క ధర్మమును తప్పక గ్రహింప వలసి యున్నది. నీకేది మంచిదో, నీకేది యదార్థమైన మంగళమును చేకూర్చునో అదియే నీభార్యకును, నీసహచరులకునుకూడ మంగళప్రదమని ముమ్మాటికిని గ్రహింపుము. ఇది పరమసత్యము! నీభార్యకు దూరముగానుంట నీకు శ్రేయస్కరమగుచో నామెకును యిదియే శ్రేయస్కర మని గ్రహింపుము. ఇది యొక యమోఘమైనధర్మము. నీవెనుకనున్న దివ్యత్వమే నీభార్య వెనుకనుయున్నది. ఇట్లు యుధిష్ఠిరుని భార్య పడిపోయెను. అతడు ముందుకుపోవుచు తనసోదరులను తనవెంటనంటి రమ్మనెను. అట్లు వారు మరి కొంతదూరము పోయిరి. ఇంతలో సహదేవుడు పడిపోయెను. అతడు యుధిష్ఠిరుని పిలిచి "నేను పడిపోతిని; నేను చనిపోవ నున్నాను. నన్ను రక్షింపుము; రక్షింపుము" అని కేకలిడెను.

కాని యుధిష్ఠిరుడు వెనుకకు మరలలేదు. "ఈకొండ్రిమార మెట్లో కష్టపడిరమ్ము. తరువాత నిన్ను నేనుతీసికొనిపోయెదను" అనియాతడనెను. సహదేవుడొక్కయడుగైన నడువలేకుండెను. ధర్మరాజు ముందుకు పోయెను; సహదేవుడు నేలగూలి చనిపోయెను. ఇంతలో మరియొక సోదరుడు పడిపోయెను. అతనుకూడ ధర్మరాజును వెనుకకు పిలిచెను. కానియుతడొక్క అంగుళమైనను వెనుకకు మరలిరాలేదు. ఈ విధముగా నతని సోదరులందరు మార్గమధ్యమున చనిపోయిరి. ధర్మరాజ చంచలుడై తన ధర్మపథమున బోవుచు చిట్టచివరకు తన పరమావధిని చేరెను; అతడు సత్యదేవతను సమీపించెను. అప్పుడు ధర్మదేవతయే యతనికి ప్రత్యక్షమాయెను. అతడు ధర్మరాజును తనశరీరముతోనే స్వర్గమునకు రమ్మని యాహ్వానించెను. కాని యతని ప్రక్కనొక కుక్కయుండెను. "ఓ సత్యదేవతా! ఓ ధర్మదేవతా! నేనీ స్వర్గమునకు రావలెనని నీవు కోరుదువేని నాతోనీకుక్కనుకూడ రానీయవలెను. నాతో నీకుక్కనుకూడ స్వర్గమునకు రానిమ్ము" అని యుధిష్ఠిరుడనెను. "ఓ యుధిష్ఠిరా! అదెట్లుసంభవము కాగలదు? నీచమైన యీకుక్కకు స్వర్గమునకువచ్చు నర్హతలేదు అది యింకను మానవాది జన్మముల నెత్త వలసియున్నది. అది మానవజన్మనెత్తి యతిపవిత్రజీవనమును చేసినపుడే స్వర్గమునకు రాగలదు. ఈశరీరముతో స్వర్గము

నకు వచ్చుటకు నీవొక్కడవే యర్హుడవు. ఈకుక్కకట్టి యర్హతలేదు." అని యాధర్మదేవత బదులు పలికెను అప్పు డాయుధిష్ఠిరు డిట్లు నుడివెను. "ఓ ధర్మదేవతా! నేనిచ్చటకు నీకొరకే వచ్చితిని. కాని స్వర్గము కొరకు రాలేదు. నీవునన్ను లోకోత్తరమైన స్వర్గములోనికి గొంపోవనెంచుచో నీకుక్కను కూడ నాతో రానివ్వవలసియుండును. నాభార్య నాతో రాజాలక ధర్మమార్గమున పడి చనిపోయెను. నాచిన్న సోదరుడు నన్ననుసరింపజాలక మార్గమధ్యమున యలసి చనిపోయెను; నాపెక్కిన సోదరులగతికూడ నట్లయయ్యెను. వారు నన్ను విడిచివేసిరి; వారు దుర్బలులైరి; అనేక మోహములకు లోబడి వాటికి దాసులైరి. కాని యీకుక్కమాత్రము నన్నువిడువక నాతో యింతవరకును వచ్చుచునే యున్నది. అది నాబాధలను, నాకష్టములను, నాశ్రమను, నావిచారములను, నాపోరాటములను, నాతో సమముగా పంచుకొనుచు వచ్చుచున్నది. కనుక నది నాతో సమముగా నీస్వర్గమును కూడ యేలపంచుకొనరాదు? ఈకుక్కవచ్చుటకు వీలు లేనిచో నాకట్టి స్వర్గమక్కరనేలేదు. నాకట్టిదానితో ప్రయోజనములేదు." ఆధర్మదేవత యుధిష్ఠిరు నీవరము తప్ప మరేవరమునైనను కోరుకొనుమని మరల ప్రార్థించెను. యుధిష్ఠిరు డందుల కొప్పుకొనక "ఓధర్మదేవతా! నీతో నాకికపనిలేదు. నీవు సత్యదేవతవు కానేరవు. నీవు బ్రహ్మవు

కావు సరికదా నీవొక బ్రహ్మరాక్షసివికూడ కావచ్చును. నీవే సత్యమగుచో నీవేల యిట్టియక్రమమునకు, యిట్టి యన్యాయమున కొడిగట్టుచున్నవు. నీవు నాకొక్కనికే యీస్వర్గ సౌఖ్యము నొసంగి నాతో కష్టసుఖములను, పడరానిపాట్లను పడిన యీకుక్కకుకూడ నాతోసమముగా స్వర్గసౌఖ్యము నీయకుందువేని నీ వెట్లు సత్యదేవతవు? ఇది నీకెంతమాత్రమును యుచితముకాదు" అని మందలించెను. అప్పుడాసత్యదేవత తన నిజరూపమున ధర్మరాజుకు ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఆకుక్కకూడ తన నిజస్వరూపమును దాల్చెను. విశ్వచక్రము నంతను పరిపాలించు పరమేశ్వరుడే యాశ్వానరూపమును దాల్చెను. ధర్మరాజున కీకఠినపరీక్ష యొసగబడెను. అతడందులో నుత్తీర్ణుడయ్యెను.

సావిత్రీ సత్యపథమున నిర్భయముగా పోవలెను. ధర్మమార్గమున నీతో సమానముగా నీయన్నదమ్ములు, ప్రాణమిత్రులు, భార్యాపుత్రులు లేక మరెంతటివారుగాని రాజాలక ఒకకుక్క నీతో రాగలుగునేని నీకందరికంటె నదియే సన్నిహితురాలు; అదియే ప్రియతమమైనదని గుర్తింపుము. నీధర్మాచరణకు తోడ్పడువారినే నీవు స్నేహితులనుగా గ్రహింపవలెను. కాని నీయవినీతికి మరింత చేయూత నొసంగువారిని నీ వెన్నడును దరికి రానీయరాదు. అట్టి వారితో సాంగత్యమున్నచో నీకువిచారములు, కష్టములు

యమబాధలుతప్పవు. ఒకహిందూసన్యాసి కడునాకలిగొని యొకనాడువీధులలో బిక్షకొరకు తిరుగుచు నొకగృహముకు వచ్చెను. ఆయింటి యిల్లాలతని యాక్రోశమును విని మధు రాహారములనుదెచ్చి యతనికిడెను. ఆమె కడుసౌందర్య వంతురాలు. ఆయోగి తన కిడిన యన్నమును తీసికొని తన చోటుకుపోయి యాకలి దీర్చుకొనెను. అతడు మరునాడు కూడ నట్లే భిక్షకొరకు వచ్చెను. ఆనాడుకూడ నాయువతి రుచ్యమైన భక్ష్యములనుదెచ్చి యతని కిడెను. అతడెప్పటి వలె తన మధూకరమును తీసికొని యడవికి పోయెను. మూడవనాడుకూడ నతడు మరలరా గా నామె మధురపదార్థ ముల నతనికి కిచ్చుచు "నేను నీకొరకెంతసేపటి నుంచియో వేచియుంటిని. నిన్ను చూచుటకు నాకండ్లు కాయలుకాచినవి. నీవు నాహృదయమును హరించితివి. నీ నేత్రయుగ్మము నన్నాకర్షించినది" అని మృధుమధురస్వరమున బలికెను. ఆమాటలామె నోటనుండి వచ్చుటతోడనే యతడు మాటా డక వెంటనే వెడలిపోయెను. అతడు మరియొక చోటకు పోయి కొంతయాహారమును తెచ్చుకొని తన నిలయము నకు పోయెను. అతడా సౌందర్యవతి యిచ్చిన యన్న మును నదిలో పారవేసి మరియొకతల్లి పెట్టినయన్నమునే భుజించెను. అతడు మరునాడేమి చేసెనో మీరెరుగుదురా? అతడొక యినుపకడ్డీ తీసుకొని కొలిమిలో నెఱ్ఱగాకాల్చెను.

దానితో తన రెండుకంటి గుడ్డులను పొడుచుకొని వాటి నొక జేబురుమాలులో కట్టుకొని యతడు కర్రచేతబూని తడుముకొనుచు యథాప్రకారముగా బిక్షకొఱకువచ్చి తన్ను ప్రేమించితినని చెప్పిన యాయువతి గృహమునకేపోయెను ఆమె యతనిరాక కత్యాతురతతో నెదురుచూచుచుండెను. ఆతను తిన్నగా నామెవద్దకుపోయి నేలవైపు చూచునట్లు కొంచెము క్రిందకు వంచెను. ఆమె యతిసంతోషముతో మధురాహారములను తీసికొనిరాగా నతడామె కాకంటి గ్రుడ్డులను రెంటినియిచ్చి "తల్లీ! తల్లీ! ఇవిగో ఈగ్రుడ్డులను నీవుతీసికొమ్ము! ఈపాపిష్ఠి కన్నులే నన్ను మోహపరచినవి! ఇవి నీకమిత శ్రమను కలుగజేసినవి. కనుక నీవు వీటిని గ్రహింప సర్హురాలవు. నీవు వీటిని ప్రేమించుము; నీవద్ద నుంచుకొమ్ము; నీయిష్టమువచ్చినట్లు చేసికొమ్ము! కాని నన్నుమాత్రము వెనుకకు బడద్రోయకుము; నాయభివృద్ధి కడ్డురాకుము! నన్ను సత్యపథమునుండి కూలద్రోయకుము!" అని చెప్పెను.

చూచితిరా! మీమార్గమునకు మీకండ్లు అడ్డుతగులునేని మీరు వాటినిగూడ పరిత్యజింపవలెను. నీశరీర మంతయు నంధకారములో, నజ్ఞానములఁ బడి క్రుళ్ళుటకంటె నీభౌతిక శరీరమునకు కాంతి కొఱవడినను భంగములేదు మీకిదియే మార్గము.

మీ శరీరములో నేయవయవముగాని, ధనముగాని భార్యాపుత్రులుగాని మరేదిగాని మీధర్మపథమునకడ్డువచ్చు నపుడు వాటిని త్రోసివేయుము. నీభార్యా పుత్రులయెడగాని నీబంధువులయెడగాని, ధనధాన్యాదులయెడగాని నీవుకనబరచు ప్రేమలో నొకవీసమంతైనను భగవంతునికొరకు సత్యము కొరకు, బ్రహ్మజ్ఞానము కొరకు నీవు చూపగలుగువేని నీకీ నిమిషమందే సత్యము ద్యోతకము కాగలదు. నీవొకసారి సత్యమును గ్రహించి నీ త్రోవను మొట్టమొదట తగులుచుండు బంధనములను, మోహములను, పోనాడ గలిగితివేని నీ మార్గము తక్కువ కష్టప్రాయము కాదని నీవేగ్రహింతువు; అది దుస్తరము కాదని నీకే తెలి యును సత్యపథము సూది మొనకంటెను సన్నముగా నుండునని చెప్పుచుందురు; సత్యపథము కత్తివాయివంటిదని వేదములలో కూడ కలదు. కానియది పూర్తియైన సత్యము కానేరదు. మొట్టమొదట నదియట్లే యుండును. ఒక సారి మామూలుగా మనకడ్డుతగులుచుండు మోహములను త్రెంచివేసితిమేని మార్గమెంతయో సులభమగును; విశాల మగును; ఆనందమయమగును. ఈవిశ్వమంతయు నీప్రకృతి యంతయు నీయడుగులకు మడుగులొత్తుచు నీకే సహాయము చేయును; సర్వమును నీపక్షము వహించును; మోహములు కష్టములు, బాధలు, పోరాటములు, వ్యతిరేక శక్తులన్నియు

నిన్ను భయపెట్టును; బెదరించి చూచును; కాని యవి నిజ
ముగా నీకెట్టి యపకారమును చేయజాలవు. అవి నిన్నెదు
ర్కొనునపుడు నీవు కన్నెఱ్ఱజేసి వాని నెదుర్కొందువేని
యంతటితో నవి శాంతించును; సృష్టియంతయు, ప్రకృతి
యంతయు, నీకు 'దాసోహం' అగును; నీపాదములకడకు
వచ్చును. దీనిని నీ వనుభవములో చూడగలవు.

రాముడు సత్యమును (సీతను) అన్వేషించుచుండెను.
అతడు సత్యమును తిరుగ ప్రతిష్ఠింప యత్నించుచున్నపుడు
ప్రకృతియంతయు నతనికి సేవ జేసెను. వానరము లతనికి సైన్య
మయ్యెను; ఉడుత వారధిని కట్టుటలో తోడ్పడెను శత్రువు
నోడించుటలో పక్షులతని పక్షమున పోరాడెను. చివరకు
రాళ్ళుకూడ నతనికి తోడ్పడెను. వాటిని నీళ్ళలో వేసినపుడవి
తమధర్మమునే మరచిపోయి నీటిపై తేలియాడి "మనమిట్లు
ధర్మనిజయమునకు తోడ్పడుదుముగాక" అని యనకొనెను.
వాయువుకూడ నతనికే తోడ్పడెను. అగ్నిహోత్రుడతనికి
సేవ జేసెను. అతడు విశ్వనాథుడయ్యెను. ఉన్నకష్టమంతయు
మొట్టమొదటనే కలదు. ఏమివచ్చిన వచ్చునుగాక! నీవు
సత్యమును విడనాడకుందువేని ప్రపంచమంతయు నొక
యద్భుత ప్రపంచముగా మారిపోవును. నీవొక యసమాన
ప్రపంచములో జీవించెదవు. దేవతలుకూడ నీకు గజగజ
లాడుచు సహాయము నొనర్చెదరు. ప్రకృతి యీవిశ్వ

పాలకునికొరకెదురు చూచుచుండును. నీవే విశ్వనాథుడవు; విశ్వాధిపతివి; సత్యవ్రతమునందు నీ వప్రమత్తుడవై యుధిష్ఠిరునివలె వెనుకడుగు వేయకుండిన చాలును. షామాసు టెబ్రిజు అను నొక గొప్పయోగి యుండెను. అతని తండ్రి కడుబీదవాడు. అతడు తనజీవితము నంతను బ్రహ్మజ్ఞానము నారయుటకే వినియోగించెను. అతడు తనశరీరము పుట్టిన సంగతియే మరచిపోయెను. అతనిన్యక్తి యీప్రపంచమందున్నట్లే యాతనికి తెలియదు. అతని కీప్రపంచము ప్రపంచమే కాదు! అతడు భగవంతుడు, విశ్వేశ్వరుడు, బ్రహ్మము. ఈవిధముగా నాపాదమస్తకపర్యంతము నతడీభావమున నే మునిగియుండుటచే నతని ప్రతియవయవము, ప్రతినాళము బ్రహ్మమునే జపించుచుండెను. అతడు వీధులలో బోవునపుడు ప్రజలందరు నతని రోమకూపములనుండి "నేను బ్రహ్మమును, నేను బ్రహ్మను" అను గానమునే వినుచుండిరి. అతని పెదవులనుండి "నేను బ్రహ్మను" అనుమాటలు తప్ప మరేవియు వినరావు. ప్రజలందరు నతనిచుట్టును మూగుచుండిరి. వారతడు బ్రహ్మఘాతకు డనియు, నట్టివానిని బ్రతుక నీయరాదనియు తలంచిరి. "నేను భగవంతుడను" అని యాతడేల మోసము చేయుచున్నాడు? కనుక నతనిని చంపివేయవలెననుకొనిరి. కాని అతనికిమాత్రము తనశరీరము శరీరము కాదు. ప్రపంచము ప్రపంచము కాదు. అతడు బ్రహ్మమే!

మరేమియును కాదు "నేను బ్రహ్మమును" అను మాట లతని నోటనుండి వాటంతటవియే వచ్చుచున్నవి. కాని అతనికా జ్ఞానమే లేదు! గాఢనిద్రలో నుండిన యొకమనిషి గట్టిగా గురకపెట్టుచుండును. అట్లాతడు తెలిసి చేయుటలేదు. అట్లే యితడును బ్రహ్మమునందు పరిపూర్ణముగా మునిగిపోయి సమస్తమును మరచిపోయెను. అయినను ప్రజలతనిని చంపి వేయ నిశ్చయించుకొనిరి. కాని వారెవరిని చంపుదురు? వారతని శరీరమును చంపవలెను. అతని శరీర మతని కది వరకే లేదు. అదెప్పుడును పుట్టనేలేదు. దానిని చంపుచో బాధ యెవరికి? అతని నొక శిలువపై నుంచిరి. సూదిమొన వలెనున్న ఒకయినుప శూలమున్నుపై నతని హృదయమునందుంచి యదిమిపెట్టి యతనిని గిరగిర త్రిప్పుచు చంపివేసిరి. అప్పుడతని ముఖము దివ్యజ్యోతివలె దేదీప్యమానముగా ప్రకాశించుచు "నేను బ్రహ్మమును" అను గానమే ప్రతి రక్తరోమకూపము నుండియు వినవచ్చుచుండెను! శరీరము నశించెను. కాని యది యతని నెట్లు బాధింపగలదు? ఇది వరకే యతని కది నశించెను. స్వర్గముకొరకు నీవు నీశరీర మునే కోల్పోవలసినను దానిని మనఃపూర్వకముగా నర్పణ సేయవలెను; దానితో నీవు నీకట్టకడపటి బంధనముకూడ త్రెంచుకొనెదవు. ప్రపంచ బంధనముల కొరకు సత్యమునే విడనాడరాదు. అతడట్లు శిలువపై నల్లాడుచున్నపుడు కొన్ని

రక్తపుచుక్కలు భూమిపైపడెను. వానినొకయువతి ప్రోగు చేసెను. ఆమెకూడ గొప్పజ్ఞాని. అతనివలెనే యామెయు విశ్వసించుచుండెడిది. ఇప్పుడామె యా రక్తపు చుక్కలను మ్రింగివేసెను. వెంటనే యామె గర్భవతి యయ్యెను. ఆమెకొక చక్కని కుమారుడు కలిగెను. ఇతని చరిత్రనే రాముడిపుడు మీకు చెప్పబోవుచున్నాడు. ఇతడు శైశవమునుండియు తన పినతండ్రికంటెకూడ నెక్కువ బ్రహ్మజ్ఞానియే! బ్రహ్మమే! ఒకనాడొక సర్కసుకంపెనీ వారద్భుతచర్యలను ప్రదర్శించి రాజును మెప్పించిరి. ఆరాజు వారలకు వేయిరూప్యములు బహుమతి నొసగెను. కాని యిట్లు ప్రతిరోజు వేయిరూపాయల నిచ్చుట కిష్టములేక రాజువారి నవన్నియు మానివేసి యొక సింహముయొక్క వేషమును వేసి సంతృప్తిపరుపుమని యాజ్ఞాపించెను. పాపము వారు సింహరూపమును ధరింపజాలక పోయిరి; అది వారిచేతకాక పోయెను. ఇక రాజును సంతోషపరుచుటెట్లు? అట్లు చేయలేనిచో రాజు వారి యాస్తినంతను తీసికొనును. వారువిచారించుచు మనయోగిని సమీపించిరి. అతడు వారివృత్తాంతమును వినెను. అతడీ ప్రకృతినంతయు పాలించుచుండెను. విశ్వమంతయు నతనిదే! ప్రకృతి, విశ్వములు రెండును అతడే! సమస్తము నతనిలో నైక్యమైపోయెను. కనుక వారి యెడల జాలిగొని యతడు వారినోదార్చి తానే సింహ రూపమును

ధరించి రాజును సంతోషపరచెదనని చెప్పి పంపివేసెను. మరునాడు రాజు కొలువుదీర్చి యుండెను. వేనకువేలు ప్రజలా చిత్రమును జూడవచ్చిరి. మనుష్యుడు సింహరూపము నెట్లు ప్రదర్శించునా యని యందరును చూచుచుండ చటాలున నాసభామధ్యమున నొక నిజమైన సింహమే యురికి భయంకరముగాగర్జించుచు కేకలిడుచు రాకుమారు నొకనిని దంష్ట్రాగ్రముల నడుమ కరచుకొని చీల్చివేసెను.; మరియొకనిని పైకెగురవేసెను! సభయంతయు చెదరిపోయి యెవరికివారు పారిపోయిరి. చూచితిరా! ఈయోగి యదార్థముగాబ్రహ్మమే! భగవంతుడే! ఇతనికి శరీరజ్ఞానము లేదు; శరీరమే లేదు. ఈనాలుగడుగుల శరీరమే "నేను" అను సంకుచితభావ మతనిలో పూర్తిగా నశించినది; ఈభావ మతని కర్ధశూన్యము. అతడు బ్రహ్మము! బ్రహ్మము! ఆసింహములోనున్న భగవంతుడుకూడ నతడే! కనక నొక్కనిమిషము భావనజేసినంతమాత్రమున నతడు సింహమయ్యెను. 'యద్భావం తద్భవతి' నీవెట్లుతలంతువో యట్లేయగుదువు. నీవు నీదివ్యత్వమును గ్రహించి దాని ననుభవమునకు తెచ్చికొందువేని నీకోరిక లన్నియు, నీయాలోచనలన్నియు తప్పకసిద్ధించును! అవి యానిమిషములోనే ఫలించును. ఇతడుసింహము కావలెనను కొనుటతోడనే సింహమయ్యెను. ప్రదర్శనము ముగిసెను. యోగి వెంటనే వెడలిపోయెను. అతడు తిరుగమానవ

రూపమును దాల్చెను. రాజు క్రోధావేశపరుడయ్యెను. తన కుమారుని చంపిన యోగిపై పగదీర్చుకొనవలెనని యితడు నిప్పులు గ్రక్కుచుండెను. రాజభవన మంతయు విచార సముద్రమున మునిగిపోయెను. నగరమంతయు నల్ల కల్లోలము గావింపబడెను. వారందరును యోగిపద్దకువచ్చి "ఈపిల్లవానిని మరల బ్రతికించుము. నీవు వానిని చంప గలిగినపుడు వానిని పునర్జీవింప జేయుగల శక్తియూడ నీలో నుండవలెను. జీవము చనిపోయిన వానిని "దేవునిపేర పిలుచుచున్నాను. లెమ్ము! లెమ్ము! అతని ఘనతను వెల్ల డింపుము; పునర్జీవమునొంది లేచి రమ్ము" అని మరల బ్రతికించిన నీవును యీ పిల్లవానిని బ్రతికించుము" అని యాలసిని బ్రతిమాలిరి. అతడు నవ్వుచు "దేవుని పేర నిన్ను పిలుచుచున్నాను. లెమ్ము! లేచిరమ్ము!" అనెను. కాని పిల్లవాడు లేవలేదు. అతడు బ్రతుకలేదు. తరువాత నాయోగి చిరునవ్వు నవ్వుచు "నేను పిలుచుచున్నాను నాపేర లేచిరమ్ము! నాయూజ్ఞను శిరసా వహింపుము" అనెను. వెంటనే పిల్లవాడు పునర్జీవితుడై లేచివచ్చెను. కాని ప్రజ లతనిని చూచి సహింపజాలక పోయిరి. "ఇతడొక వేషగాడు మ్లేచ్ఛుడు. తానే భగవంతుడనని ఘనతను బొందగోరు చున్నాడు. ఇతనిని చంపివేయువలెను ఇతని చర్మమునొలి పింపుడు" అని యాందోళన జేయసాగిరి. కాని యవన్నియు

యోగి కెట్లు హాని చేయగలవు? అతడు తనశరీరమును తన
'నాలుగడుగుల రూపమును' భగవంతుడనటలేదు. అతని
శరీరము నాశదివరకే చీల్చివేసెను. అది నశించి చాలకాల
మైనది. అతడు వెంటనే వాడియైన తనగోళ్లతో తనశరీర
మునే ముక్కలు ముక్కలుగా చీల్చివేసి, చర్మమునూడ
బెరికి పారవేసెను. అప్పుడతడిట్లు గానము చేసెను "ఓయాత్మా!
ఓయాత్మా! ఈప్రజల కేదియో కావలెనట! ఈప్రపంచము
ప్రాణశూన్యమైన శవము వంటిది; (విషయభోగములన్నియు
శవతుల్యములు) విషయభోగములకొరకు పరుగెత్తువారు
శవముకొరకు పరుగెత్తు కుక్కలవంటివారు. ఇక్కడనున్న
యీకుక్కల కీమాంసమును పడవేయుము.

నీవు సత్యమును గ్రహింపవలెనన్న ధర్మపథమునను స
రింపుము; సంగమును పోనాడుము; ప్రాపంచిక కోరికల కతీతు
డవుకమ్ము; కామపాశములను, స్వార్థచింతనమును త్రెంచి
వేయుము; అటుచేయుచో నీవు నిమిషమందే సత్యము కాగ
లవు. "ఇకను మరికొంతజ్ఞానమునిమ్ము! ఎక్కువజ్ఞానము!
ఎక్కువజ్ఞానము!" అని మూర్ఖులు ప్రార్థించుచుందురు.
మీరిట్టి ప్రార్థనలను చేయనక్కరలేదు. మీకోరికలును
ప్రాపంచికవిషయ పాశములును మిమ్ము విడిచిన చాలును.
మీప్రతికోరికయును మీ నిజాత్మలోని కొంతభాగమును
కోసివేయుచున్నట్లు మీరెరుగుదురా? వాటిచే నీలోని

కొంతభాగము మాత్రమే నీకు మిగిలియున్నది. పరిపూర్ణ
మానవుడు మనకెప్పటికో గాని కాన్పించడు. అతడే బుద్ధుడు;
అతడే సత్యము. కామ క్రోధాదులు, అను రాగవిరాగములు
మొదలగు సమస్తగ్రంథులను నీలోకసారి పారద్రోలి
జ్ఞానముకొరకు తప్ప నెట్టికోరికను కోరక సమత్వము
నారాధించుచు నీ శరీరమును, నీవ్యక్తిని మరచి ప్రపంచ
మునే మరచిపోయి యొక్క నిమిషము ఓం ఓం! అని ధ్యానము
చేయుచు "నాలోనున్న దెవరు?" అని ప్రశ్నించుకొనుము.
నీరక్తనాళముల గుండ రక్తమును ప్రవహింప చేయుచున్న
దియు నీ శిరోజముల నభివృద్ధి చేయుచున్నదియు నీవు కాదా?
ఈశరీరమును సృజించుకొనినది నీవు కాదా? ఈప్రపంచము
కూడ నీసృష్టి కాదా? ఈ నక్షత్రములన్నియు నీ సృష్టియే!
నీలోనుండి వినువా దెవరు? నీకంట్లోనుండి చూచున దెవరు?
ఇవన్నియును చేయుచున్నది నీవు కాదా? ఇట్టిసూక్ష్మమైన్ని
మహాద్భుతములను చేయగలుగునపుడీ ప్రపంచము మాత్ర
ము దానియొక్క సృష్టి కాదా? దీనిని గ్రహించుము; నీబ్రహ్మ
త్వము నాస్వాదించుము; ఆత్మానందమున తేలియాడుము!
కోరిక లన్నిటిని పారద్రోలి ఓం! ఓం! అని గానము చేయుము.
నీవిట్లు కొన్ని నిమిషములు చేయగలుగుదువేని నీ శరీరమంతయు
నాపాదమస్తకపర్యంతము జ్ఞానముతోనే నిండిపోవును. నీవే
జ్ఞానమైనవు డిక జ్ఞానముకొరకేల పరితపించెదవు! రాగమే

నిన్ను నీ సంచి విడదీయుచున్నది. నిన్ను బంధించున దేది? పేరుప్రతిష్ఠలకొరకు ప్రాకులాడుచుంటివా? అవి నీకు సుత రామానదు. ప్రజాసత్కారము నాశించుచుంటివా? దీనికొరకు కాశించకుము! 'ప్రపంచము నుద్ధరింతు' నని కోరుదువా? అదియును వ్యర్థము. ఈసంగతి నిరాశసమంజసముగా యోచ వచ్చును. ప్రపంచము నీసహాయము నాశించుచున్నటి కార్యాధ్యక్షులుగా నేలయుండవలెను? అట్టి యాదృష్టి బహుకాల ముతోకవలెను?

నీ ధర్మమును, నీకర్మమును నీవసంగుడనై వేర వేర్పుము కర్మ! కర్మ! కర్మయే ఆనందము; కర్మలో మగ్ను డవు కమ్ము! జ్ఞానమునకు మార్గమును చూపేది కర్మ. కర్మ నీకు జ్ఞానమునకు దారిచూపును. నీవు కర్మ నిర్వహించేయవలెను గాని నీ చేయుద్దేశములను పరిశీలించాను. ఆత్మస్వాతంత్ర్యమును నీవుకర్తృత్వశ్రేణిమున నిలువవలెను; నీవాశయువరాజువు. యువ రాజు నందనక్రీడను సల్పునట్లు నీవును కర్మను సల్పవలెను. ఆనందముతోయు కర్మలో నేయుండును. మేము సర్వస్వతం త్రులము; మనల నేవిషయములును బంధింపజాలవు.

సాధారణముగా "మనమట్లుచేయుట విధియైయున్న ది." అని చెప్పుచుందురు. విధిమనపై నేల రాజ్యముచేయ వలెను? నీ వెవరికిని బాధ్యుడవు కావు. నీకునీవే యీశ్వరుడు

డవు! నీవొక కార్యమును పూనికొనెదవు. అదియే నీకతి పవిత్రమైనది; అతిధర్మబద్ధమైనదిగా కాన్పించును. నీవు దానిని పూర్తిచేయవలెను. నీవు కాళీగానున్నపుడు పని చేయక నీవొకచోట కూర్చుండినపుడు నీబ్రహ్మత్వమును నీదివ్యత్వమును అనుభవింపుము; ఆస్వాదింపుము. ఇంతకంటె మహోత్కృష్ట కార్యమేదియు నుండజాలదు. అప్పుడు నీరాగములన్నియు మాసిపోవును. కర్మచేయుటకు ఫలాపేక్ష యవసరమనియు, రాగములవసరమనియు చెప్పుచుందురు. ఇది వట్టిభ్రమ! అట్టివాటినన్నిటిని విడనాడినప్పుడే నీకెట్టి బాధ్యతలును యుండవు; నీవుసర్వస్వతంత్రుడవు కాగలవు. నీబంధములను బాధ్యతలను భారములను నీవే తెచ్చిపెట్టికొని వాటినుండి రక్షింపుమని యితరులను ప్రార్థింపనేల? జ్యోతుల కెల్ల పరంజ్యోతివినీవేయైనపుడు జ్యోతికొరకు నీవింకెవరిని ప్రార్థించెదవు? ఇదియే రహస్యము! నీవు స్వతంత్రుడవు. నిన్నెవరు బంధించిరి? నీకోరికలే నిన్ను బంధించుచున్నవి. ఇంతకన్న నీకు వేరుశత్రువులు లేరు. నీనుండియే ప్రపంచములోనున్న శక్తులన్నియు, నాశకారణమంతయు ప్రవహించుచున్నది. ఈప్రపంచములోనున్న యద్భుతములన్నియు నీభావములే! కోరికలన్నియు నశించుచో నీవఖండ సచ్చిదానందమే యగుదువు నీవేల భయపడుచున్నావు? "ఇది పోవును; అది పోవును" అని భయపడుచున్నావు. ఇరుగుపొరుగువారిని

చూచి భయపడుచున్నావు ఆక్షేపణలకు భయపడుచున్నావు! దీనికి కారణమేమి? నీకు మంచి పేరు రావలెను! కీర్తి రావలెను. అను కోరిక యుండుటే దీనికి కారణము. నీవు సక్తుడవగుచున్నావు. అది నిన్ను [illegible] రాయివలె ముంచుచున్నది. భయము విచారము మొదలగునవన్నియు కోరికల ఫలితము కాదా? నీవొక రాజుదగ్గర లేక యధ్యక్షునిదగ్గర చేతులు నలుపుకొనుచు వినయవిధేయతలను నటించుదువు. నీవు తని పరిపన్నత నభిలషించి [illegible] చేతనే యిట్లు జేయుచున్నావు. నీకట్టికోరికలే లేనిచో నీవే ప్రభువులకెల్ల ప్రభుడవగుదువు. ఒకటొకటిగా నీకోరికలన్నియు నశించునపుడు నీవఖండ సచ్చిదానందమున నోలలాడెదవు! చూచితిరా! మీరు సత్యపథమున కొత్తగా సాధింపవలసిన దేదియును లేదు; మీకోరికలచే మీరు తెచ్చిపెట్టుకొనిన బంధనములను, దాస్యమును బాపుకొనుటే మీరు చేయవలసిన కృషి. సేవకుని రాముడు మీకు హితము నొసగుచున్నాడు. ఓం! ఓం! ఓం!

స్వగృహము లానందధామము లెట్లగును?

భారతదేశమున క్రూరచిత్తుడైన నొకయజమాని యుండెను. అతడు తననౌకరులను చిత్రముగా బాధించుచుండెడివాడు. ఒకనాడతని నౌకరు షడ్రసోపేతమైన మధురాహారములను తయారు చేసెను. వాటిలో కొంచెమైనను నౌకరునకు మిగల్చకుండ నంతయు తానే తినివేయవలెనని

ఆయజమాని యొక్క వ్యాజమును పన్ని, "మనము దీనినిప్పుడు తినవద్దు; తెల్లవారిన తరువాత తినవచ్చును కనుక నిప్పుడు నిద్రపొమ్ము" అని చెప్పెను. రాత్రియేమియు తినకుండ పరుండుచో యుదయమున నౌకరు కేమియు లేకుండ తానే తినవచ్చునని యతడాశపడెను. ఆనౌకరు కేయభీష్టమునో పాసి వేయవలెనని యతడనుకొనెను. "మన మిప్పుడు నిద్ర పోవుదము రాత్రి మనలో మంచికల, గొప్పకల యెవరికి వచ్చునో వాడీభక్ష్యమునంతను తినవలెను. రెండవవాడు మిగిలిపోయిన యొంగిలిముక్కలను తినవలెను. అని యాతడు చెప్పెను. తెల్లవారెను. యజమానియు నౌకరును భక్ష్య ముల నారగించుటకు కూర్చొనిరి. నీవేమికల గంటివని యజ మాని యానౌకరు నడిగెను. "అయ్యా! మీరు యజమా నులు. అగ్రస్థానము మీదికనుక మొట్టమొదట మీకలను చెప్పుటయుచితము. తరువాత నాకలను నేను మనవిచేసి కొందు" నని యతడనెను "ఈనౌకరు చదువులేని మూర్ఖుడు; అజ్ఞాని. వీడే గొప్పకలను సృష్టింపజాలడు" అని యజమాని తనకల నేకరువుబెట్టెను. "నాకలలో నేను భారతసామ్రా జ్యాధిపతినైతిని. అంతేగాక యూరపుదేశములోని చక్రవర్తు లును, అమెరికా రాజ్యాధిపతులును భారతసామ్రాజ్యము నకు బానిసలైరి. నేను భారతచక్రవర్తినై వారినందరను

పరిపాలించితివి" అని యాతడు తనకలను చెప్పి 'నీవేమికలను గంటివి'అని యానౌకరు నడిగెను.

పాపమానౌకరు రాపాదను స్తకపర్యంతము వణకుచు 'అయ్యా నాకట్టి గొప్పకల లేవియును రాలేదు' అనిచెప్పెను. ఆయజమాని భక్ష్యములన్నియు దనకేవచ్చునని యుబ్బి పోవుచుండెను. ఆనౌకరు "నాకలలో నాకొక వికృతవేష ధారిణియగు భయంకర రాక్షసి కాన్పించెను" అనిచెప్పెను. తరువాత నేమిజరిగెను? అని యజమాని యుత్సాహముతో ప్రశ్నించెను. "వానిచేతిలోనొక తళతళలాడు కత్తి యుండెను. వాడు నన్ను దానితో జంపుటకు పరుగెత్తుకొని వచ్చుచుండెను. అతడునన్ను చంపుటకు సిద్ధమాయెను" యజమానికీ కథనువిన్నకొలది సంతోషమధికమగుచుండెన. "వాడునిన్నేల చంపవచ్చెను? అప్పుడు నీవేమిచేసితివి" అనియజమాని నౌకరునడిగెను. "అయ్యా! వాడు నన్నా భక్ష్యములను భక్షింపుమనెను. లేదా నీతలనరికెదనని కత్తి ఝుళిపించెను" నీవప్పుడేమి చేసితివి? "ఏమి చేతును! కిక్కురు మనకుండ వంటయిల్లుజేరి భక్ష్యములను కాజేసితిని" అని యతడు బదులుచెప్పెను. "అప్పుడు నన్నేల లేపకపోతివి?" అని యజమాని వానిని మరల ప్రశ్నించెను. "అయ్యా! మీరు సర్వప్రపంచమునకును సార్వభౌములైరిగదా! మీదర్బారులో నెందరో పృథ్వీపతులుండిరి. తుపాకుల

తోడను, విచ్ఛుకత్తులతోడను బారులుతీరిన భటావళి యుం డెను. నేను మీసమీపమునకు వచ్చుచో వారునన్ను పొడిచి చంపెదరు. నాకు తటస్థించిన మహావిపత్తును మీతో విన్న వించుకొనుటకు వీలుచిక్కక నేనాభక్ష్యముల నారగించి తిని." అని యతడు చెప్పగా యజమాని నిర్విణ్ణుడయ్యెను.

మీరును ముందెప్పుడో రాబోవు స్వర్గమునుగురించి యూటలూరుచు ప్రస్తుతమును జారవిడుచుచున్నారు. మీకల లన్నియు గర్ణశాస్త్రవ్యములుగనే యున్నవి. మీరు మీకలలో యాకాశసౌధములను నిర్మించుకొనుచున్నారు. మన 'మిది చేయవలెను; అదిచేయవలెను.' లేనిచో వెంకటేశ్వరులవారు కోపపడుదురు; సత్యనారాయణమూర్తి స్వర్గమునకు పోనీ యడు. అనుభయములకు లోనగుచున్నారు. రాక్షసభయము చే తన ప్రస్తుతభక్ష్యములను భక్షించి తృప్తినొందిన యా నౌకరువలె మీరును మీప్రస్తుతములను గమనించుటెంతయు నుచితము. మీరు మీప్రస్తుతమును గురించి తగుశ్రద్ధను తీసికొందురేని భవిష్యత్తు, మీయూహాప్రపంచము, తన తనశ్రద్ధను తానే తీసికొనను. మీకేది ప్రియతమమో, మిమ్మేది వెంటనే యానందమున నోలలాడించునో దాని కొరకే మీరు మొదట ప్రయత్నింపవలెను. ధర్మము మొట్ట మొదట స్వగృహములోనే ద్యోతకము కావలెనుగదా!

దుఃఖము, విచారము, బాధ, మనఃక్లేశము మొదలైనవేమియు లేకుండ భార్యాభర్తలెట్లు తమ యుద్వాహమును సార్థకము చేసికొనగలరు? అను విషయమును మనము చర్చింపవలసియున్నది. "ఓకృష్ణుడా! ఓబుద్ధుడా! ఓజీసస్! మా బాధలను తొలగింపుము. మమ్ము విచారములనుండి తప్పింపుము" అను ప్రార్థనలను వినుచుందుము. రాముడు మీకు చెప్పునదేమన మీమరణానంతరము వారు మీ బాధ తొలగింప వచ్చును తొలగింపకపోవచ్చును. కాని యీజీవితములోనున్నంతకాలము మీబాధలను తొలగించునదెవరు? జీవితములో భర్తయే భార్యకు 'కృష్ణుడు' కావలెను; రక్షించువాడు కావలెను. అట్లే భార్యయే భర్తకును కృష్ణుడు 'రక్షించునది' కావలెను. కాని యిప్పుడట్లు జరుగుటలేదు భార్య భర్తకొకరాక్షసి యగుచున్నది. భర్త భార్యకొకసైతానగుచున్నాడు. మీలో నానందములేదు! స్వర్గములేదు! ఈపరిస్థితులను మార్చుటెట్లు? ప్రతిభర్తయు, ప్రతిభార్యయు సన్యాసమును స్వీకరింపవలెను. అదియే యథార్థమార్గము. సన్యాస మనుటతోడనే మీదేహము గగుర్పాటు జెందుచున్నది; మీరు భయపడుచున్నారు. కాని సన్యాసములేనిదే మీగృహములు స్వర్గధామములు కాజాలవు. సన్యాసమన నొకదురభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. దానికి సరియైన యర్థము మీకు తెలియుటలేదు. సన్యాస

మన హిమాలయారణ్యములలో మరుగుటకాదు; దిగంబరులగుటకాదు; దండకమండలములను స్వీకరించుటకాదు; శిఖాయజ్ఞోపవీతములను విడిచిపెట్టుటకాదు. అదే సన్యాసమగుచో వివాహితులు దానినెట్లాచరింపగలరు? వారు భార్యాభర్తలుగా జీవింపవచ్చును. వారికి కొడుకులు కూతుళ్లు ధనధాన్యములు నుండవచ్చును. ఇవియే లేనిచో వారికి సన్యసించుట దేనిని? త్యాగముచేయుట దేనిని?

సుత, సతీ, మిత్ర పరిచారికాదులతో గూడి గృహస్థధర్మములను జక్కగా నిర్వర్తించు ననేకమహేశ్వరులు సన్యాసమునకు పాత్రులని హిందూమత గ్రంథములు చాటుచున్నవి. సన్యాసమనగా ప్రపంచమును విడిచి, సంఘమును త్యజించి, ప్రతిదానిని ద్వేషించి, యరణ్యములకు పోవుటయను దురభిప్రాయము కలదు. ఇది సన్యాసముయొక్క యర్థమెంతమాత్రము కాదు! హిందువులు తమ నిత్యగృహజీవితములో గూడ సన్యాసమునే వరింపవలెను. అట్లు కాక వేదాంతమంతయు, యీ సన్యాసతత్వమంతయు, నేకొద్దిమందికో మాత్రమే యైనయెడల దీనిని నడిగోదావరిలో పారవేయుట సర్వోత్కృష్టము. ఈసన్యాసము ప్రతివారికిని యుండవలెను. సన్యాసములేనిదే యేపురుషుడును నుత్కృష్టుడు కాజాలడు; ఏకవియు కవిత్వమును జెప్పజాలడు. ఇది మీకు చాలయాశ్చర్యముగా గాన్పింపవచ్చును. నెపోలియను, వాషింగు

టను అలెగ్జాండరు, సీజరు, కృష్ణుడు, రాముడు మొదలగు వారందరును విజయభేరి మ్రోగించుటకును జాతులపై ప్రభుత్వము చేయుటకును సర్వసేనాధిపతులై జగచ్చక్రము పరిపాలించుటకును సర్వసంగపరిత్యాగము చేసి ప్రపంచాతీతులుగ నుండవలెను గదా! వారు ప్రశాంతమనస్కులు; ధీరస్వాంతులు; నిర్మల హృదయులు; అచంచలభక్తులు; వారి సర్వశక్తులను వారొకే వస్తువుపై, నొకే లక్ష్యముపై కేంద్రీకరింపవలెను. ఇతర పరిస్థితు లేమియు వారిని చలింపజేయరాదు. దీనిభావమేమి? దీని యర్థమేమి? ఇదియితరవిషయముల నన్నిటిని త్యజించుట, సన్యసించుట కాదా? ఈసన్న్యాసమెవరి కెక్కుడుగానుండునో వారు ధన్యులు! నెపోలియను యుద్ధరంగమున కొంటరిగావచ్చి తనపై నురుకనున్న శత్రుసేనానివహమునంతను 'ఆగుడు' 'ఆగుడు' అనునొక్క మాటతో నాపివేసెను! వారందరు నతనికి వశులైరి! దీనికి కారణమేమి? ఈశక్తియంతయు నతని కెచ్చటనుండి వచ్చుచున్నది? సర్వమును సన్యసించుటచేతనే, తనయాత్మలోనే తాను మగ్నుడగుటచేతనే, తన దివ్యతత్త్వమున లీనమగుటచేతనే యతని కీయద్భుతశక్తి చేకూరినది అది యతనికి తెలియవచ్చును! తెలియకపోవచ్చును. అతడు తన శరీరమును, మనస్సును, సర్వమును మరచిపోయి వాటి కతీతుడయ్యెను. అతనికి ప్రపంచమే లేదు! అట్లే న్యూటను కూడ

ప్రపంచమునకు దన యద్భుతవేదాంతములు, శాస్త్రాదులను సమర్పించుటకీసన్యాసముచే కలిగియుండెను. అతడు తన శరీరమును, మనస్సును, సమస్తమునుగూడ మరచిపోయెను. అతడు తన యింటిలో కూర్చొనెను. కాని యతని కాయిల్లు యిల్లుగాదు; స్నేహితులు స్నేహితులుగారు. ఇవేమియు నత నికి లేనట్లేయుండెను. ఎంతనిర్లిప్తత! అతడేమియు చేయుట లేదని ప్రజలనకొనెదరు. అతడేమియు చేయుటలేదని ప్రజ లను కొనునప్పుడే యతడు సర్వశక్తివంతుడగుచున్నాడు. పైకతడు జడునివలెనున్నాడు; సర్వమును సన్యసించినాడు, కాని యతడు సర్వశక్తివంతుడగుటలేదా? ఋషీకులు ఈమహా మేధావులు, ఈకవిశేఖరులు, ఈయుత్కృష్టపురుషు లంద రును తమకు తెలియకుండగనే సన్యాసమును స్వీకరించు చున్నారు.

ఈసన్యాసమే జ్ఞానము. జ్ఞానసన్యాసముల కొకటే యర్థము. జ్ఞానమనగా మన మనుకొను విషయగ్రహణము కాదు. అదికూడ నీకుచాల సహాయకారియే! కానియది నీకు శాంతి నొసగజాలదు. అదియదార్థజ్ఞానముకాదు. త్యాగమే సన్యాసమే యదార్థజ్ఞానము; ఆత్మజ్ఞానము; సత్యజ్ఞానము. నీనిజతత్వజ్ఞానము ఈజ్ఞానమును నీవు బుద్ధిద్వారమున తెలిసి కొంటి వనుకొనుము; అంతటితో సంతృప్తియుండునా? అది చాలునా? అది కొంతమేలును చేయును. కాని యదియు

నసంపూర్తియే! నీవు జ్ఞానివి కావలెనన్న, నీకీజన్మలోనే మోక్షము చేకూరవలెనన్న నీభూతలమే నీకు స్వర్గసదృశము కావలెనన్న నీవీదివ్యజ్ఞానమును గ్రహింపవలెను; నీవే బ్రహ్మము; నీవేఆదివ్యతత్త్వము; నీవే యీపర అవ్యక్తశక్తివి. నీవే యీపరంధాముము అను జ్ఞానమును కలిగి యుండవలెను. ఈజ్ఞానమును నీవుబుద్ధిచే గ్రహించిన చాలదు; నీభావప్రపంచమున నీకార్యకలాపరంగమున నీరక్తనాళములగుండు నీనాడీమండలమంతటను, నిది యునియునవేల బాహ్యాభ్యంతర శరీరమంతటను, నీజీవితమంతటను యీదివ్యభావమే యీబ్రహ్మభావమే కాండపింపవలెను. అప్పుడే నీకు జీవన్ముక్తి సిద్ధించును. ఈజ్ఞానమే సన్యాసము. ఈజ్ఞానము నీకు కలుగుచో నీవు సన్యాసివే యగుదువు!

అడవులకు పోవుట యొకసాధనము మాత్రమేకాని పరమావధి కాదు. అది విశ్వవిద్యాలయమునకు పోవుటవంటిది. విశ్వవిద్యాలయములో మనము జ్ఞానసముపార్జన చేసికొందుము. కాని యచ్చటనే శాశ్వతముగా నుండిపోవలెనను విధికలదా? ఇట్లే నీజ్ఞాన సంచయముకొరకు కొంతకాల మరణ్యములకు పోవచ్చును. కాని యరణ్యములకు పోవుటే సన్యాసమని వేదాంతశాస్త్ర మెచ్చటను బోధించుటలేదు. నీస్థలములతోగాని, నీపదవితోగాని, నీశారీరక కృత్యములతోగాని సన్యాసమునకెట్టి జోక్యమును లేదు. నీవెచ్చటనున్నను

సన్యాసము నీకుమరింత వన్నెదెచ్చును; జయమును చేకూర్చును; నీశక్తులకు దోహదము నిచ్చును; నీయధికారముల నభివృద్ధిజేయును. నీబలమును, యుత్సాహమును నినుమడించును; నిన్ను భగవంతుని జేయును. అది నీవిచారములను నీదుఃఖములను, నీభయములను బారద్రోలును. నీవు భయరహితుడవు, నానందమయుడవు నగుదువు.

వివాహితు డీసన్యాసము నెట్లుసాధింపగలడు! భార్యాభర్త లొండొరుల సౌఖ్యము నభివృద్ధిచేయ సమకట్టుదురేని యీానసున్య నేడే చక్కబడగలదు. భార్యాభర్త లొండొరులకు కృష్ణులు గాగేని మీభగవద్గీతలు, మీగ్రంధరాజములు నిరర్థకములు. దేవాలయములలోను, క్రిస్టియను చర్చిలలోను, మతసభలలోను "మీరు మీసర్వమును త్యజింపవలెను; మీయైశ్వర్యములు మీసంపత్తులు, మీశరీరములు మీవికావు. అవి భగవంతునివి" అని బోధింపబడుచున్నది. ఈజ్ఞానముతో మీరిండ్లకు బోవుచున్నారు కాని యింటికి పోవుటతోడనే "ఏమండోయి నాకో కాసులపేరు చేయించరు! ఓబనారసు చీరయినా కొనరుకదా!" అని భార్యదగ్గరకు చేరును "అబ్బ! నాదగ్గర డబ్బులేదు" అని యాతడు బదులుచెప్పును. దీనియర్థ మేమి! పిల్లవాడువచ్చి "నాన్నగారు! నాన్నగారు! ఇట్లురండి" అనును. నీవు "మాచెల్లెలు, మాఅబ్బాయి, మాపిల్లవాడు, మాయింట్లోవాళ్లు, మాపిన

తల్లి" అని ప్రారంభింతువు. ఇవన్నియు దేవాలయములో దేవునకు సమర్పింప బడినవే! ఇంటికి వచ్చుసరికి యివన్నియు "నాకొడుకు నాచెల్లెలు" అగును. ఇక్కడ నివి దేవునివికావు! "నేను నీదాసుడను; నీవాడను; నాసమస్తమును నీదే! నీవ్రసాదమే! నీకే సమర్పించుచున్నాడను" అను పెద్దపెద్ద మాటలన్నియు తాత్కాలిక భావములన్నియు, భార్యాబిడ్డల ముఖము చూచుటతోడనే పలాయన మగుచున్నవి.

ఇట్లీరోజులలో నాధ్యాత్మికాభివృద్ధియు, గృహస్థజీవితమును యుత్తర దక్షిణధృవము లగుచున్నవి. వాటి కెచ్చటను సామరస్యము కుదురుటలేదు. దేవాలయములో జరిగినదంతయు గృహములో నదృశ్యమగుచున్నది. పెనిలోపీయను నామె పగలంతయు:కష్టపడి త్రాడును పెనివెట్టుచు రాత్రి దానినంతను విప్పివేసెడిదట' అట్లేమీరును మీదేవాలయములలోను, మీప్రార్థనలలోను జప, తపములలోను, మీయాధ్యాత్మికాభివృద్ధిని పెనివెట్టుకొనుచు స్వగృహములలో దానిని విప్పివేసి కొనుచున్నారు. వ్యవహారములిట్లే నడుచుచో మోక్షమార్గము కాన్పింపజాలదు మీరుభగవంతునితో పరిహాస మాడకుందు రేని, మీప్రార్థనలన్నియు బూటకములు కాకుండనుండవలెనన్న మీరీవిషయమై జాగరూకతతో ప్రవర్తింపవలెను. భార్యాభర్త లొకరినొకరు రక్షించుకొనవలెను "నేను నిన్ను ప్రేమించుచున్నాను" అని ప్రేమ

లందురు. ఎంతమోసము! ఎంత యాత్మవంచన! నీవు
నీభార్యనుగాని, భర్తనుగాని నిజముగా ప్రేమింతువేని
నీవామెకొరకు లేక యతనికొరకు దేనినైనను త్యజింపవలెను.
మీరట్లు చేయుచున్నారా? లేదు; లేదు; భార్యాభర్తను
తనస్వాధీనము చేసికొనవలెనని చూచును. భర్త భార్యను
తన పశ్వాదివాహనములు మొదలైన సొత్తువలెనే కలిగి
యుండవలెనని చూచుచుండును. ఒకరికొకరు బానిసలు
కావలెనని కోరుచుందురు. కాని మీరు నిజముగా నొకరి
నొకరు ప్రేమించుకొనుచో నొకరిమంచి కొకరుతోడ్పడ
వలెను. ఒకరియభివృద్ధికొకరు సహాయపడవలెను; నిజము
గా మీరట్లు చేయుచుంటిరా? చేయుచున్నట్లు మీరనుకొన
వచ్చును. కాని మీరు పొరపడుచున్నారు. సోదరా! ఒకరి
విషయ సౌఖ్యముల కొరకు దోహదము నిచ్చుట యానంద
మును చేకూర్చుట కానేరదు; అది యథార్థానందము కాదు.
ఆనందమున కదే మార్గమైనయెడల నీప్రపంచములో నన్ని
కుటుంబములును సంతోషస్వాంతమున తేలియాడవలసినదే!
అట్లున్నదా? కుటుంబములలో సంతోషము కాన్పించు
చున్నదా? లేదు! లేదు! వెయ్యింటి కొకటియైన నట్టి కుటుం
బము లేదు. వారికి సంతోషమేల లేకపోవుచున్నది? అన్యో
న్యానందము నెట్లు చేకూర్చుకొనవలెనో, అన్యోన్యాభివృద్ధి
యెట్లు జరుగగలదో వారికి తెలియకుండుటచే దుఃఖమే

శరణ్యమగుచున్నది విషయములోలగా యానందాభివృద్ధి కానే రదు. "ప్రేమించుట యన దుఃఖములను మెడకు కట్టు కొనుటే" అను సామెత కలదు. చరిత్రకారులును, నవలా రచయితలును, ఇతరపరిజనులను అందరును యీ యనుభ వమునే బలపరుచుచున్నారు. ప్రేమించుట యన దుఃఖమును మెడకు కట్టుకొనుటయట! కాని యిట్టి దుఃఖమును తెచ్చి పెట్టుచున్నట్టి ప్రేమలో నేమైన దోషమున్నదా? లేదు. లేదు. ప్రేమను వినియోగించుటలోనే దోషమంతయు కలదు. దాని నెట్లు వినియోగింపవలెనో యెరుగక దుఃఖములను తెచ్చి పెట్టుకొనుచున్నారు. కాళింది చిన్నకృష్ణుని మ్రింగివేసెను. అతడు దాని యుదరకోశమున ప్రవేశించి తనచేతనున్న కత్తిచే నాసర్పముయొక్క హృదయమును చీల్చివేసెను. హృదయము రెండు వ్రక్కలై సర్పము మృతిచెందెను. శ్రీ కృష్ణుడు యథాప్రకారము పైకి లేచివచ్చెను. చూచితిరా! ప్రేమయన నేమి! ప్రేమయన కృష్ణుడు; భగవంతుడు. అది హృదయమున ప్రవేశించును. అది భోగలాలసుని హృదయ మున ప్రవేశించి యచ్చట స్థానము నేర్పరచుకొని హృదయ మధ్యమున, నాయువుపట్టున జేరుటతోడనే దానిని చీల్చి వేయును. ఫలితమేమగును? హృదయము వ్రక్కలగును. విచారము, దుఃఖము, బాధ, ఏడ్పులు "రొమ్ములు బాదు కొనుట, కళ్ళుపటపట లాడించుటలు" మొదలగునవన్నియు

ప్రాపంచిక ప్రేమఫలితములు. ప్రాపంచిక ప్రేమయెప్పుడు నిష్ఫలించును. నీవేవిషయమునుగాని దానికొరకే ప్రేమింపుము. దానియందుగల సంగివస్తువేని తత్క్షణమే శ్రీకృష్ణభగవానుడు నీలో ప్రవేశించును; నిన్ను పొడిచివేయును. హృదయము చెక్కలై పోవును. విచారగ్రస్తుడవై, రోదనము చేయుచు "అయ్యో! ఈ ప్రేమ యెంత ఘోరమైనది. ఇదినన్ను ధ్వంసము చేసినది," అనుకొనుచుందువు. లక్ష్మిని విశ్వసింపకుము. భగవంతునే నమ్ముకొనుము. విషయములకొరకాశింపకుము. నీ యాత్మయందే విశ్వాస ముంచుము. విషయములు విచారములను తెచ్చిపెట్టును. వాటిని పూజించుట విగ్రహారాధన. ఈశరీరములన్నియు విగ్రహములు; ప్రతిమలు; చిత్రపటములు. నీవొకపటమును పూజించుచు దానిలోనున్న వ్యక్తిని నిర్లక్ష్యము చేయుట విగ్రహారాధన గాదా? నీస్నేహితుడు తనపటము నొకటి నీకిచ్చెననుకొనుము. నీవు దానిని ముద్దిడుచు, ప్రేమించుచు, పూజించుచు నీస్నేహితుడే వచ్చినపుడతనిని నిర్లక్ష్యము చేయుట తగునా? అది న్యాయమా? అట్లయిన నీస్నేహితుడా పటమును నీయొద్ద నుంచునా? అతనిని జ్ఞాపకముంచుకొనుటకే కదా యది నీకొసంగబడినది? నీవా పటము యొక్క యజమానినే పూజింపవలెను. స్మరింపవలెను. ఈప్రపంచములోని వస్తువులన్నియు భగవంతుని ప్రతిమలు; భార్యాభర్తలీప్రతిమలకే

దాసు లగుచున్నారు. విగ్రహారాధనను సల్పుచున్నారు. యజమానిని, భగవంతుని మరచుచున్నారు.

భారతదేశమున నొకసమాధిమీద రాముడొక మృత శాసనమును జూచెను. దానిపై నిట్లుండెను. "మృతుడైన నాబిడ్డ డిచ్చట స్థాపింపబడెను. అతడు నాహృదయము నావరించెను; నేనతనినే దేవునివలె కొల్చితిని. కనుక భగవంతుడు నాకు ధర్మమును ప్రసాదించినాడు. నేను విడిపడుట చాల యవసరమయ్యెను" దీని నొకస్త్రీవ్రాసెను. ప్రపంచ విషయము లిట్లే పాలింపబడును. మనమీ ప్రతిమలను యథార్థముగా నుపయోగింతుమేని యవి మనతో నుండవచ్చును. లేనిచో నవి వెంటనే తీసికొనబడును. ఇదియే సన్యాసము. ప్రతిగృహమున నిట్టి సన్యాసమునే యాచరింపవలెను.

మీకు మరియొక యుదాహరణమును చూపెదను. ఇచ్చట స్త్రీలు, పురుషులు, ప్రియులు మొదలగువారున్నారు. మిమ్ము ప్రేమకు బురికొల్పునదేది? ఆకర్షించునదేది? శరీరమా? కండ్లా? చెవులా? చర్మమా? ముక్కా? కాదు, కాదు. అవియే ప్రేమ కారకములగుచో ప్రాణముపోయినతరువాత కూడ వాటియందు మీకు ప్రేమకలుగవలెను. కానిమృత శరీరమును మీరుప్రేమించుటలేదు. మీరు దానిని తోసి వేయుచున్నారు; శ్మశానమునకు సాగనంపుచున్నారు. శరీ

రములోనున్న 'తత్త్వమే' ప్రాణమే, శక్తియే, ఆత్మయే మిమ్మాకర్షించుచున్నది; ప్రేమను పురికొల్పుచున్నది. ప్రతి వాని కంఠములోనుండియు చూచునది యంతరంగమునను న్న భగవంతుడే! అతనిశరీర మొకప్రతిమ ఒకపటము; ఒక వాసము లేక దుస్తు. ఈదుస్తుధరించు వ్యక్తికంటె దుస్తునే యెక్కువగా నేల ప్రేమించెదవు? దానిని ధరించు అంతరంగిక సత్యమునే ప్రేమింపుము. శ్రద్ధగా శోధన చేయుచో సత్యము నీకే తేటపడగలదు.

కొందరెక్కుడు చాకచక్యమును, లావణ్యమును కలిగియుండుటను నీవు చూచుట లేదా? దీనికి కారణమేమి? ఇది యెచ్చటనుండి పుట్టుచున్నది. ముక్కు, చెవులు మొదలగునవి దీనికి కారణము లగునా? కాదు. కాదు. వాటి యందము వాటిలోనే మడగియుండును. చాకచక్యమే లావణ్యము. లావణ్యము నీలోనున్న యాత్మనుండియే ఆవిర్భవించును.

ఈశక్తి, యీచాకచక్యము, యీకదలిక యెట్లు కలుగుచున్నవి? నీవు పర్వతముల నెక్కగలవు. గుట్టలకెగ బ్రాకగలవు. ఎచటికైనను నడచిపోగలవు. కాని ప్రాణము పోవుటతోడనే యీశక్తి యంతయు నెచ్చటకుపోవుచున్నది? శరీరముకు నీలోనున్న యాత్మ మునపటివలె సహాయము

చేయుచుండుటచే నది సజీవమగుచున్నది. కనుక నీశరీరము లోనుండి నీకండరములను కదలించునది, నీశిరోజములకు దోహదము నొసంగునది నీలో రక్తస్రావమును కలుగచేయునది ఏది? అదియే విశ్వశక్తి, విశ్వాత్మ, బ్రహ్మము. అదియే నీవు. నీవు చనిపోవునప్పుడు నిన్ను నలుగురు మోయవలసి వచ్చుచున్నది. జీవించియుండగా నీ 180 పౌనుల శరీరము నవలీలగా కొండలపైకి, గుట్టలపైకి మోయగలిగినదెవరు? ఆశక్తి యనిర్వాచ్యము; అదృశ్యము. కాని అది నీలోనేయున్నది. అదియే నీలోనున్న బ్రహ్మము. అందరిలోనుగల బ్రహ్మము. అదియే ప్రతివ్యక్తియొక్క కదలికకును మూలకందము. మానవుడు నిద్రపోవునప్పుడు వానికన్నులు చూచుటలేదు. చెవులు వినుటలేదు. అతడు చనిపోవునప్పుడు యింద్రియము లన్నియు యథాస్థానములో నున్నను వ్యాపార మానిపోయినది; దీనికి కారణమేమి? లోపలనున్న దేవత్వము వీటికి సహాయము చేయకపోవుటే దీనికి కారణము. లోపలనున్న దేవత్వమే యీబాహ్యచలనమునకంతకును కారణము; జీవిక. దీనిని మీరు గుర్తింపవలెను. నీవెవరినైనను చూచునపుడు వారికండ్లలోనుండి నన్ను తిలకించునదెవరు? అది యంతరంగముననున్న బ్రహ్మము ఇంద్రియములన్నియు దుస్తులు. ఈప్రపంచకములోని ప్రజలు ప్రేమించునపుడు బాహ్యములను, దుస్తులను ప్రేమింతురు. సత్యమును విడిచి

దానిఛాయను, అసత్యమును మోహింతురు. ఈపాశమునకై వారు దుఃఖముల ననుభవింతురు. ఈయజ్ఞానమును తరింపుము. భార్యాభర్తలు పరస్పరము బ్రహ్మమునే భజింతురు గాక! దానినే చూడగలుగుదురు గాక!

సర్వమును బ్రహ్మమయమే కావలెను. సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మ. భార్య భయంకర నరకద్వారము గాక బ్రహ్మమును ప్రతిబింబించు దర్పణమే యగునుగాక! అట్లే భర్తయు భార్యకొక బ్రహ్మప్రతిపాదకదర్పణము కావలెను గాని పిడిగుద్దులగాయములు కాగూడదు. భార్యాభర్తలీసాధన నెట్లు చేయగలరు? ఈయోగ మెట్లవలంబనీయము?

భార్య భర్తను రక్షింపవలెనన్న మొట్టమొదట నతని నామె బాహ్యకష్టములనుండి కాపాడవలెను. అతడవివాహితుడుగానుండుచో ననేకమోహములకు గురియగుచున్నాడు. అతడు ప్రతిగాలికి నూగులాడుచు తెన్నుతెలియక నిటు నటు కొట్టుకొను నావవంటివాడు. బ్రహ్మజ్ఞానము లేని మానవుని మోహము లెదుర్కొనును. కనుకనే భార్య మొట్టమొదట వాని నీదుర్గతినుండి కాపాడవలెను. కాని సామాన్యముగా నిట్లుజరుగుటలేదు; భార్యలు భర్తల నీదుర్గతినుండి తప్పించుటకు మారుగా తామే వారికి మరింత భారమగుచు వారి నధోగతికి కృంగదీయుచున్నారు. ఇది మనయొద్దనున్న

రూప్యముల నన్నిటిని యిచ్చివేసి పెద్దనోటును తెచ్చి పెట్టు కొనినట్లుండును. రూప్యముల భారము తగ్గినది. కాని యీ యొక్క నోటు మరింత భారమైనది. బాహ్య మోహము లన్నియు పోయినవి కాని యీ మోహ మొక్కటే వానిని మించినది. ఒకనాడొక గుఱ్ఱము దుష్టులవలన తనకు కలుగు చున్న బాధను తప్పించుకొనుటకై యొక మానవుని చెంతకువచ్చి వానిసహాయము నడిగెను. అతడు "నావద్ద బాణములున్నవి. నేను వానిని సంహరించెదను. కాని నీపై స్వారిచేయ నీయవలె" నని చెప్పెను. ఆగుఱ్ఱము దానికొప్పు కొని వానిని తనపై నెక్కించుకొనెను. వాడు బాణములతో దుష్టులను సంహరించి యింటికి వచ్చెను. గుఱ్ఱము చాల సంతోషించి వానికి నమస్కరించి "నేను పోయివచ్చెద సెల విండ"నెను. "నీవెచ్చటకు పోయెదవు? నీయుపయోగము నాకిప్పుడు తెలిసినది. కనుక నిన్ను పోనీయను. నీవు నేటినుండి నానౌకరుగా నుండవలె" నని నిరోధించెను. చూచితిరా! గుఱ్ఱమునకు దుష్టుల బాధ పోయినదికాని యీది తన స్వేచ్ఛనే పోగొట్టుకొనవలసి వచ్చెను!

అట్లే మానవుడును వివాహమైన తరువాత బాహ్య మోహమునుండి తప్పించుకొనినను తనభార్య మోహపాశము లలో జిక్కికొని కథలోని గుఱ్ఱమువలె నిరంతర దాస్యమును సంపాదించుకొనుచున్నాడు. కాని స్త్రీ మానవునెట్లు రక్షింప

గలదు? ఎట్లురక్షింపవలెను? భార్యభర్తను వశపఱచుకొన
బ్రయత్నింపజనదు. భర్తకూడ నట్లేచేయవలెను. అప్పుడే
వివాహమున కర్థముండును; అది పవిత్రమగును. లేనిచో
నూరుమంది క్రైస్తులువచ్చినను వేయిమంది కృష్ణులువచ్చి
ననులాభము లేదు. ఎన్ని బైబిలులున్నను ఎన్ని ఖురానులున్నను
ఎన్ని వేదములున్నను ప్రపంచము కుక్కతోకవలె నేటికినివం
కరగనే యుండుటకు కారణమేమి? దుఃఖమును నరకమును
కల్పించు యదార్థకారణ మట్లేయుండ నిక మరెట్లుజరుగును?
మనగృహములలోనే కుళ్ళంతయునుండ మనకు మోక్ష
మెచ్చటనుండి యూడిపడును? భార్యాభర్తలు పరస్పరకళ్యా
ణమును కోరనిచో మఱిమెచ్చట? దేవుడెచ్చట? స్వర్గ
మెచ్చట? ఈయుగము రైళ్ళయుగము. విద్యుద్యుగము.
కనుక మతమునకు స్వస్తిచెప్పబడుచున్నది. ఓహిందువులారా
మహమ్మదీయులారా! క్రైస్తవులారా! ప్రపంచసౌభాగ్యము
చేకూరవలెనన్న మానవలోకదుఃఖోపశమనము కలుగవలె
నన్న మొట్టమొదట మీరీవైవాహిక సంబంధములను సంస్క
రించుకొనవలసియున్నది. భార్యాభర్తలొకరినొకరు కాపాడ
వలెను. ఒకరినొకరు వశముచేసికొనవలెనను కోరిక నశింప
వలెను. నీవందరకును స్వేచ్ఛనొసంగుచో నీవును స్వేచ్ఛ
ననుభవింతువు. నీవితరులను బానిసలను జేయుచో నీవుకూడ
బానిసవగుదువు. ప్రతిక్రియకును తత్తుల్యమైన ప్రతిక్రియయుండి

తీరుసు. ఆమె నీకు బానిసయగుచో నీవామెకును బానిసవగు దువు. ఈయుపన్యాసము మీాకు చాల భయంకరమైనదిగ కాన్పించవచ్చును. సత్యమెప్పుడును భయంకరాకారముననే యుండును. ప్రజలెప్పుడును దానిని సంతోషస్వాగతముతో స్వీకరింపరు సోక్రటీసు, జీససు మొదలగువారిగతి యేమైనది?

ఒకడు పశువుకొమ్ములకు త్రాడుకట్టి రెండవ కొనను తనచేతిలో నుంచుకొనును. అతడాపశువు తనకు నౌకరు, లేక బానిసయైనదని గర్వించుచుండును. కాని అది తనకెంత బానిసయైనదో తానును దానికంత బానిసయే యగుచున్నాడను సంగతి గ్రహింపజాలకున్నాడు! అదియతని కెట్లు బానిసయగుచున్నది? అది తననుండి పారిపోజాలదు. కనుక తనబానిస యగుచున్నదని యతని యభిప్రాయము. అదియే కారణమైనచో తానమాత్ర మాపశువునుండి యెట్లు తప్పించుకొనగలడు? అతడు త్రాడును విడిచిపెట్టి నచో, పశువుకు బానిసకానిచో పశువుకూడ స్వేచ్ఛనే కలిగియుండెడిది. పశువును తనకు బానిసను చేసి యతడును దానికి బానిస యయ్యెను.

ఈప్రపంచములో హిందూదేశములోనేమి అమెరికా యిగ్లండు ఫ్రాన్సు మొదలగు మరేదేశములలోనేమి ప్రపంచమంతటను చాలవరకు కన్నికుటుంబములును దుఃఖములకు

పాల్పడుట లేదా? విచారములును, బాధలును వాటిని క్రుంగ దీయుట లేదా? "స్వర్గతుల్యమైన గృహము. ఆనందధామమైన గృహము" అని చెప్పుకొనుచుందుము! ఎంత మోసము! అట్టిది వెయ్యింటికొకటికలదా? కల్ల! కల్ల! ప్రజలెందుకు బాధల పాలగుచున్నారు? కుటుంబములేల నరక కూపములగుచున్నవి.? నీహృదయాంతరాళమున నీకుటుంబ మానంద ధామము కావలెనని నీకు లేదా? అట్లున్నచో గృహమును పరిహాసపాత్రము చేయకుము. విచారకారణముల నాశ్రయుము ఈవిషయమై యుపన్యస్తిని నొందుము శ్రద్ధాళుడవుకమ్ము. కుటుంబములలో సామరస్యము లేకపోవుటకును. ఆనందము శూన్యమగుటకును ప్రకృతి ధర్మములను గ్రహింపకపోవుటయే కారణము. వారు ప్రకృతి విధాన మెట్లున్నదో, పరిణామ మార్గ మెట్టిదియో గ్రహింపలేకున్నారు. నెమ్మదినెమ్మదిగా క్రమక్రమముగా మనయంతరంగ బ్రహ్మమును బ్రతివారును అందరును చేరుటే పరిణామవిధానము. ప్రకృతి యీపరిపక్వ స్థితికే పనిచేయుచున్నది. ఇదియే మనపరమావధి. ప్రజలీ తత్వము నెరుగక పోవుటచేతనే ప్రపంచములో తమయునికికే తీరని యాటంకములను కల్పించుకొనుచున్నారు.

ఈపరిణామ విధానమున కనుకూలముగనే భార్యా భర్తల సంబంధ మేర్పడవలెనుగాని తద్విరుద్ధముగ నుండ రాదు. స్వేచ్ఛయే, మోక్షమే ప్రకృతి విధానము. నీభార్యకు

స్వేచ్ఛ నొసంగుచో నీకును స్వేచ్ఛకలుగును, కాని దీనియర్థ మేమి? స్వేచ్ఛయనగా నేసంబంధము లేకుండ నన్ని సంబంధములను త్రెంచుకొనుటయా? స్త్రీపురుషులు స్వైరవిహారులు కావలెననియా? అదియెంతమాత్రమును కాదు. ఈవిధముగ స్వేచ్ఛకలుగనేరదు. అది హానికర్త్వమే యగును. స్వేచ్ఛ యనగా "మీరు మీశరీరములను విశ్వసింపకుడు. వాని యందు మోహమును చూపకుడు మీయంతరంగముననున్న భగవంతునే విశ్వసింపుడు. మీరు బాహ్యమును ప్రేమింపకుడు. మీయాత్మలనే ప్రేమింపుడు. అజ్ఞానమునుండి విడివడుటే స్వేచ్ఛ; దీనినేమీరు వృద్ధిచేసుకొనవలెను" మేము కృష్ణుని, రాముని పూజింతుమని ప్రజలు చెప్పెదరు. మీరు మీభర్తలను, భార్యలను మొదట పూజింపవలెనని రాముడు మీకు హితబోధచేయుచున్నాడు. మీరు పూజింపవలసినది విశ్వసింపవలసినది, భార్యాభర్తల రక్తపుముద్ద లెంతమాత్రము కావని మరల మరల చెప్పుచున్నాను. ఈబాహ్యశరీరము, చర్మము లోపలనున్న యాత్మకు, భగవంతుని చూపు అద్దము మాత్రమే యని గుర్తించెదరుగాక!

పక్షి చిగురు చిగురున యెట్లుగంతులు వేయునో చూడుము! అదియూగులాడుచుండు నొకచిన్న రెబ్బపైనతి తేలికగా కూర్చొనును. ఆరెబ్బ యూగులాడుచుండుట నది గ్రహించియు తనకు రెక్కలు గలవని తెలియుటచే నిర్భ

యముగా గానము చేయుచుండును. ఆరెబ్బపైకిని క్రింద
కును యూగులాడుచుండును. కాని అది భయపడుటలేదు.
అది యారెబ్బపై కూర్చొనినను తన రెక్కలమీదనే యాధా
రపడి యుండును. అదెప్పుడును తన రెక్కలనే నమ్ముకొని
యున్నదిగాని యారెబ్బను నమ్ముకొనుటలేదు. ఇట్లేమీరును
జీవింపవలెను. అదియే యదార్థ జీవితము. విషయము
లారెబ్బవంటివి, ఆత్మయే మీ రెక్కలు. నీవెచ్చటనున్నను
నీభార్యాబిడ్డలపైనీకెట్టి సక్తతయున్నను నీవువారినాశ్రయింప
కుము; నీహృదయమున వారి కెంతమాత్రమును స్థానమును
నొసంగకుము. నీవిట్లు భావించుచు నీభార్యాబిడ్డలనుగూడ
నిట్లే జీవింపజేయవలెను. అప్పుడు నీవు వారినుండి ముక్తుడ
వగుదువు. వారు నీనుండి ముక్తులగుదురు. పరాధీన మెంత
మాత్రమును లేదు. పరిపూర్ణస్వేచ్ఛ! పరిపూర్ణ స్వాతం
త్ర్యము! ఇదియే మనహక్కు!

ఒకనాడొక యద్భుతమైన చిత్రపటము విక్రయము
కున తేబడెను. ప్రతివాడును దానినిచూచి విస్మయమంది
ముందుగనే కొనుటకు త్వరపడెను. అందులో నొకరాణియు
చక్రవర్తియు, రాకుమారులును యుండిరి. వీరందరును రాజ
మందిరమున హంసతూలికా తల్పములపై నుండిరి. ఆదృ
శ్యము రామణీయకముగా నుండెను. కాని ఆ రాణి చాల
జ్వరతీవ్రతచే బాధపడుచు చనిపోవుటకు సిద్ధముగానుండెను.

రాజు రాకుమారులు భోగన నేర్పరాగిరి. మీరుకూడ నాచిత్ర పటమును జూచిన కొనవలెనని యే కోరుచున్నారు. ఆరాణి కెంతయో సామ్రాజ్యమున్నది: సర్వైశ్వర్యములును కలవు. కాని చనిపోవుచున్న యీ రాణివలె గాని యేడ్చుచున్న యా రాజువలె గాని రాకుమారులవలె గాని మీ రెవ్వరైన నుండ గోరెదరా? మీ రాస్థితిని మానను కోరుడు. మీరు మీగృహములలో మీకుటుంబములలో సాక్షులవలె, భగవంతుని వలె నుండవలెను. ఎట్టి సంగమును నెట్టి మోహమును నెట్టి బంధనములును మిమ్ము బాధింపరాదు. మీమనసు, హృదయము సీమలలో పరిపూర్ణ శాంతియే తాండవమాడ వలెను. అవి యెప్పుడును బ్రహ్మమునే భావనచేయవలెను. మీగృహ విషయముల నన్నిటిని మీ రాపటమును జూచినట్లే చూడ వలెను. నీ వాపటమును సాక్షివలె చూచునపుడు నీకది యెంతయో రామణీయకముగనున్నది. కాని నీవే యారాణి వగుట కొప్పుకొందువా? నీవందులో జిక్కుకొనుచో సర్వస్వమును దుఃఖమయమగుచున్నది. మన మీ ప్రపంచవిషయములలో జిక్కుకొనినపుడే దుఃఖమును వాటిని సాక్షీభూతముగా చూడగలిగినపుడే యానందమును కలుగుచున్నవి.

ఇదంతయు మీ శాస్త్రవిరుద్ధముగా కాన్పింప వచ్చును. విషయములతో జోక్యము లేకుండ సంగములేకుండ నభివృద్ధి జరుగు టెట్లు? గృహము బాగుపడు టెట్లు? అని మీరడుగ

వచ్చును. ఇది బాలవారి పాట. మీరు చెప్పినట్లు సంగము నొం
దుటలో అప్పుడే మీయభివృద్ధి యడ్డపెట్టబడుచున్నది. నీవు
వ్రాయునపుడు వ్రాతదానంతటదే జరుగుచుండును. అప్పుడు
“నేను వ్రాయుచున్నాను” అను అయదార్థాత్మ యించుమాత్ర
మును తలయెత్తుటలేదు. అదియచ్చట లేదని నేను చెప్పవలెను
చేయిదానంతటదే యెట్లు వ్రాయగలుగుచున్నది? సంకుచి
తాత్మను, నీయహంకారమును నీవా విషయములలోనికి
ప్రవేశింపలేదు. కనుకనే యిది సాధ్యమగుచున్నది. “ఆహా!
నేనెంత బాగుగ వ్రాసితిని! ఎంతఅద్భుతముగ వ్రాసితిని!”
అని నీవనుకొనుట మొదలుపెట్టినచో తప్పక నీవు ప్రమాద
ములను జేతువు. నీ వ్రాతకాటంకము కలుగును.

మన యహంకారము శూన్యమైనపుడే పనియంతయు
చక్కగా జరుగుచుండునట్లు దీనివలన తెలియుచున్నది. సన్న్యా
సమనగా యీ కించదాత్మను, యీయహంకారమును విడ
నాడుటే యని గ్రహింపవలెను. సూర్యుడు ప్రకాశించు
చున్నాడు; నదులు ప్రవహించుచున్నవి; పుష్పములు విక
సించుచు పరిమళగంధమును దశదిశలను వ్యాపింపజేయు
చున్నవి. వీటిలో నెచ్చటను “నేను చేయుచున్నాను. నేను
గొప్పదానను నేను కాంతి నిచ్చుచున్నాను.” అనుభావమే
లేదు. ఇచ్చట పని జరుగుటే కాన్పించుచున్నది. ‘అహం’
లేదు. ఇదియే సన్న్యాసము.

సూర్యునికర్మవలెనే చంద్రనక్షత్రములకర్మవలెనే నీకర్మను అహంకారశూన్యముగా చేయుము. అప్పుడే నీపని జయప్రదము కాగలదు; అప్పుడే నీవు యుదాత్తముగా నేకర్మ నైనను జేయగలుగుదువు. యోధాగ్రేసరు లందరును, ఉత్కృష్టపురుషులందరును యీరహస్యమునే కలిగియుండిరి. వారు సూర్య, చంద్రులవలె 'అహం' ను మరచిపోయి తమ పనిని సాధించుకొన గలిగిరి. నీవు విషయములందు సక్తుడ వైనగాని కార్యసాఫల్యము కాదను దురభిప్రాయమును, అజ్ఞానమును విడనాడుము. అప్పుడే నీకార్యమునకు సౌష్టవము చేకూరును. నీవెప్పుడును శాంతినే కలిగియుండవలెను; ఖేద మోదములకు చలింపరాదు. శాంతి; శాంతి; అచలత్వము; శరీరము మాత్ర మెప్పుడును పనిచేయుచుండవలెను; చలన మును కలిగియుండవలెను; శరీర మెప్పుడును పనిచేయుచుం డుట; ఆత్మచలింపక శాంతిని పహించుట; ఇదియే నీధర్మము ఇదియేస్వేచ్ఛ! ఇదియేసన్యాసము; జ్ఞానము. బంగారుకాం తుల నీను సూర్యకాంతియు, వెండితీగెలను మించు చంద్ర కిరణములును, రత్నకంబళులకీడగు పచ్చని పచ్చికయు సస్య సంపదలు మొదలగు ప్రకృతిదృశ్యము నీకండ్లపై నెంత మృదువుగా, నెంతయాహ్లాదకరముగా, నెంతయుదాత్తముగా, సంపూర్ణముగా, నఖండముగా పడుచుండునో అట్టివిషయము లనుకూడ నీవు గ్రహింపవలెను. ప్రకృతిదృశ్యమంతయు కం

డ్డెపై పడుచున్నను కండ్లకెంతమాత్రమును భారము కలుగుటలేదు కదా! కండ్లకు స్వేచ్ఛయే కలదు. ఇట్లే యీప్రపంచములోను గృహములోను, కుటుంబములోను నీస్థితి భారరహితముగా నిర్బంధరహితముగా నుండునుగాక! నీవీమాయనంతను, దృశ్యప్రపంచము నంతను విషయముల నన్నిటిని చూచుచు నసంగుడవగుదువు గాక! యథార్థతత్వమును, పరిపూర్ణ సత్యమును గ్రహించినపుడే యీస్వేచ్ఛయు నీజ్ఞానమును కలుగగలవు. నీబ్రహ్మత్వమును గ్రహించుచో గ్రహతారకములుకూడ నీయాజ్ఞకు బద్ధముకాగలవు. నీవుదీనిని గ్రహించుచో యీవిశ్వమంతకును గూడ నధిపతివి కాగలవు. నీవు దీనిని గ్రహించుచో నీవ్యవహారములన్నియు నీవ్యాపారము లన్నియు వాటంతటవియే చక్కబడగలవు. అప్పుడు జయము నిన్ను కోరకే ప్రాకులాడును గాని నీవు జయముకొరకెంతమాత్రమును ప్రార్థింపనక్కరలేదు. ఈవిశ్వమంతయు నీకు బానిస యగును. నీకు సర్వసౌభాగ్యములును చేకూరును.

పాపము—దాని యుత్పత్తి

వేదాంతోపదేశము లనర్థదాయకములుగా నున్నవని కొందరు వాగొనుచుండుట నేనువింటిని. హిందువుల వేదాంత

మిది యేమైనచో హిందూదేశము రాజకీయముగా నధోగతి పాలగుటకు గారణములు తేటతెల్లమగుచున్నవని కొందరను చున్నారు. ఇదియే భారతదేశమునకు స్వదేశమైనచో యీవేదాంతమే పరిపాలనాంశము లన్నిటికిని మిన్నయై నచో నేడు భారతదేశమింత యంధకారగర్తమున నేలపడి యుండవలెను? క్రైస్తవమతము ననుసరించిన దేశము లన్నియు నేడు మహోన్నతదశ ననుభవించుచున్నవి? అని మరియొకరు ప్రశ్నించుచున్నారు.

ఈప్రశ్నకిప్పుడు సమాధానముల నిచ్చుచో నసలు విషయమును మనమీ సాంగాంగాలము విడిచిపెట్టవలసి యుండును. మరియొక యుపన్యాసములో నీవిషయములన్నియు సభ్యులకు దృగ్గోచరము నొందించునట్లు సమాధానములు చర్చింపబడును.

మహమ్మదీయుల మతగ్రంధమైన అల్ కురాను అను పుస్తకములో నొకచోట యిట్లువ్రాయబడెను. "మీరు దుష్టబుద్ధులను అపవిత్ర జీవితమును చేపట్టవచ్చును. త్రాగుడు, విషయభోగములు మొదలగు వానిలో మగ్నమై పోవచ్చును. అప్పుడు మీ స్వనాశమును మీరే తెచ్చిపెట్టుకొందురు."

ఒకనాడొక మహమ్మదీయుడు తనివితీర త్రాగుచు తుచ్ఛశరీర సుఖములందు మునిగితేలుచు మైమరచియుండ

నొక మహాత్మునికి, ప్రచారకుండు వచ్చి యతనిని వాంఛలించెను. అతడు మనోనిరోధకమైన ప్రపత్తిసను గడంగి యాత్మనాశమును తెచ్చుకొనుచున్నాడని చివాట్లు పెట్టెను. ఆ త్రాగుబోతు వెంటనే తన మిత్ర వక్తయైన మహాత్ముడు వ్రాసిన సూత్రములలోని మొదటిభాగమును వప్పచెప్పెను. "మీరు మీ యిష్టమువచ్చినట్లు త్రాగి గంతులిడుచుండవచ్చును" అని కలదు. మనవేదము, మనశాస్త్రము దీనిని వ్రాసి యున్నదని యతడు చెప్పెను.

అప్పుడా మహాత్ముడా త్రాగుబోతుతో నిట్లనెను. "సోదరా నీవు సగములో నాగిపోవలదు. దానితరువాతనున్న పంక్తినిగూడ చదువవలెను" నీవు నీ స్వనాశమును తెచ్చి పెట్టుకొందువు అని రెండవభాగము గలదు కదా? దానిని నీవేల విడిచిపెట్టెదవు? "పుస్తకములో వ్రాసియున్నదానిని తను ఆచరింప గలవాడీ ప్రపంచములో నొక్కడును నుండడు గదా. కనుక నన్ని భాగమును మాత్రమే యాచరింపనిమ్ము. కొందరు కొంచెము మాత్రమే యాచరణకు దెచ్చుకొని రాగలరు. మరికొందరెక్కువ భాగము నాచరింపవచ్చును. అంతేకాని సంపూర్ణముగా బ్రతివిషయము నాచరింపగలవారెవ్వరు నుండజాలరు. ఈసూత్రమునంతను బూర్తిగా చూడమని నీవు నన్నేల బాధించెదవు. ఇంతలోని మొదటిభాగమునే నన్నాచరింపనిమ్ము" అని యా త్రాగుబోతు మారుపలికెను.

చూచితిరా! ఆత్రాగుబోతుయొక్క తర్కమునుగాని వేదాంతమునుగాని మీరవలంబింప రాదనియే రాముడు మీకుపదేశించుచున్నాడు. ఆసూత్రమునంతను పూర్తిగాచదివి దానిసారాంశమును గ్రహింపవలెనేగాని యర్థోక్తులో నాగి పోవుటాత్మహత్యయే యగుచున్నది.

ఒకప్పుడు రామునిసన్నిధినొక బంగారు గడియారముండెడిది. ఆగడియారపుగొలుసుకు వేలాడుచు విలాసార్థముగా నొక చిన్నగడియారముండెను. అదితిరుగునది కాదు. కాని దాని ముండ్లను మనము త్రిప్పుటచే నదెప్పుడు నొక్కగంట కొట్టుచుండును. ఎప్పుడు నొంటిగంటేకాని దానికి ద్వైతము లేదు. నీవొక్కడవే కాని యనేకములు కావు. నీవే బ్రహ్మము. దేశకాలములకు కార్యకారణములకు నుదాసీనుడవై యుండుటే నీధర్మము. ఈయన్నింటిని పాలించవలసినవాడవు నీవే కాని నీపైనవి యాజమాన్యమువహింపరాదు. అవి నీస్వకపోల కల్పితములు గాని వేరొండుకాదు. రెండు, మూడు అనునవి అయదార్థములు. ఈయొక్కటి కాలపాశమున కతీతమైనది.

ప్రశ్న:—గృహస్థు బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందగలడా?

ఈప్రశ్నకిప్పుడు సమాధానమీయక ప్రస్తుతవిషయమును ముచ్చటింపవలసినదని యొకరనిరి. రాముని కన్నివిషయములును స్వంతములే! ఈవిషయమునుగురించి మీరు

పూర్తిగా విందురేని మీకు శుభము చేకూరగలదు. కొన్ని విషయములు నిప్పుడు మొదటపెట్టుట మీకు విరుద్ధము కాన్పించవచ్చును. మీ దేశాచారముల కది వ్యతిరేక మగు నెను. కాని రాముడిట్టి యాచారములను లెక్క గొనడు. ఈ యాచారములకన్న రాముడు మిక్కిలి యెక్కు గౌరవించును. ఈ ప్రశ్నకు వేదాంత మిట్లు సమాధానమిచ్చుచున్నది. "రోగికి యౌషధము ప్రయోగింపబడుచున్న ఆరోగ్యవంతున కౌషధమే యక్కరలేదు. విషయములు నెక్కువగా మనస్సుపై యనేక దుఃఖపరంపరగలుగును, అట్టి లకును పాల్పడవలసినది ముఖ్యావసరమని వేరుగ చెప్పవలెనా? యథాన్యాయముగా గృహస్థాశ్రమమును నడుపు వాడు బ్రహ్మచారికన్న సులువుగా బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందగలడు. కాని యతడాయాశ్రమమును తిన్నగా నడుపజాలనిచో బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందజాలకపోవుటే కాక నరకకూపమునందు పతితుడగుచుండును. భార్యాభర్తల యదార్థసంబంధమును నిర్లక్ష్యము చేయుటచేతనే దుఃఖపరంపరలు మానవులను పీల్చివేయుచున్నవి. ఇంత ప్రాముఖ్యమైన విషయము మనమేల విడిచిపెట్టవలెను? వివాహమునకు తగిన సన్నాహములను గురించి మనమిప్పుడు విచారింపజాలము. ఈ ఉత్కృష్టవిషయమును మరియొక యుపన్యాసమునందు ముచ్చటించెదను.

రాముని (రామతీర్థ) వివాహమైనతరువాత భార్యా భర్తలు రెండేండ్లు ప్రత్యేకజీవనము గడిపిరి ఇదిసాంకల్పము కాదు. యదార్థము. వివాహమనర్థదాయకము కానేరదు. కాని గృహస్థాశ్రమమును నడపుటలోన జాగ్రత్తయు దుర్బలత్వమును కొరబడినపుడే మహానర్థములు సంభవించుచున్నవి. భయము. విసుగుదల . . . పస్పులగుట, రూపములలో . . . వచ్చుట, "నేను శరీరమును; నాభార్యశరీరము; ఒకరిపైనొకరు అధిపతులు; భార్యభర్త భర్త" యను నిట్టివిపరీత నికృష్టభావములు ఉత్పన్నములైనపుడు వివాహమాత్మ నాశనమునకు దారిచూపును. ఇట్టిపరిస్థితులలో బ్రహ్మజ్ఞాన మెన్నటికిని చేకూరదు.

పెనిలోపి యను గ్రీకుదేశపు స్త్రీకలదు. ఆమె కష్టించి కొంతకాలములో తయారుచేసిన వస్త్రమును మరి కొంతసేపటికి విప్పివేయుచుండెడిది. ఈవిధముగా వస్త్రము తయారగుట గగనకుసుమముగాదా? తనుకష్టపడి సాధించిన దానిని త్రుటికాలములో నాశనముజేయు వాడభివృద్ధినెట్లు పొందగలడు? వేదాంతము సంపూర్ణ జవసత్త్వములను సంపాదింప మనియు. పవిత్రప్రేమతో నోలలాడవలెననియు, ప్రేమ యని పిలువబడునట్టి స్వచ్ఛశరీర మురిపెములనువీడి తుంగో త్తుంగ ప్రేమతరంగముల నాలింగన మొనర్పవలెననియు నిర్భయముగా బోధించుచున్నది. భర్తకాని, భార్యకాని

శరీరమాత్రులుగనే కాన్కుతురేని యభివృద్ధి కిచ్చుట తావులేదు. అట్లయినచో ప్రజలు వివాహమాడకూడదా? యని మీరడగవచ్చును. వివాహమనర్థముకాదని యిదివరకే చెప్పియుంటిని. వివాహముయొక్క ప్రయోజనము మారి పోవలెను. వివాహము మిమ్ముద్ధరించుట కొకసాధనమని మీరుగుర్తెరింగినపుడే యదిమీకు సహాయకారికాగలదు; వివాహము కామసంతృప్తి కొఱకేర్పడిన భోనిసత్వమేయగు చో నీవు తృష్ణ తీర్చుకొనినకొలదియు నీదాస్యముద్విగుణమగు చునిన్నధోగతి కీడ్చుకొని పోవుచుండును.

మతప్రవక్తలు స్త్రీ 'నరకద్వారము' అని తరుచు చెప్పు చుందురు. రాముడు (రామతీర్థ) దీనిని అంగీకరింపజాలడు. ఒకడు వీథిగుండపోవుచు [అతని జేబులో నొకసారాబుడ్డి గలదు.] నొక మతబోధకుని కలుసుకొని జయిలుమార్గ మేది యని ప్రశ్నించెను. అతడు జయిలును చూడవలెనని యభిల షించుచుండెను. ఆమతబోధకుని చేతిలో నొక బెత్తముండెను. అతడు దానితో సారాబుడ్డినిచూపి "యిదియే జయిలుకు మార్గము: దగ్గరత్రోవ; ఇదినిన్ను తిప్పక నచ్చటికి గొనిపో గలదు" అని చెప్పెను. స్త్రీనిగురించి యిట్లే చెప్పుచుందురు. ఈప్రపంచమొక పెద్దజయిలు. ప్రస్తుత వివాహపద్ధతులు మనల నచ్చటకే తోడ్కొని పోవుచున్నవి. స్త్రీపురుషులొకరి నొకరధోగతికి గొనిపోవు వారలే యగుచో వేదమును సృజిం

చిన ఆభగవంతుడే స్త్రీనన్వేషింపమని పురుషుని హృదయ
ఫలకమందు మరియొక వేదము (సత్యము) నేల సృష్టించి
నాడు? ఇవి పరస్పర విరుద్ధములు. ఈబంధమునకొక యంత
రార్థమున్నది. ఈబంధమును నరకరూపముగా మార్చుచున్న
దజ్ఞానమే కాని మరియొకటికాదు. మన మీయజ్ఞానమును
గర్హింపవలెనే కాని వివాహబంధ మెంతమాత్రమును
దూష్యముకాదు. ఈయజ్ఞానమును పోగొట్టుటెట్లు? ఇచ్చట
నొక సున్నయున్నది. దీని నొక దశాంశచుక్కకు కుడిప్రక్క
జేర్చినయెడల దానివిలువ హెచ్చుచున్నది. సున్నకు స్వతః
విలువలేదు. కాని దానికి మనమిచ్చు స్థానమునుబట్టి విలువ
యేర్పడుచున్నది, కనుక నీవిషయములో మీరుంచు స్థానమే
మీ భావమే ప్రధానము. పురుషుడు తన భార్యతో నానం
దము నేల పొందుచున్నాడు? దీనిని మనము పరీక్షించినగాని
యీసమస్య విడివడజాలదు. ఈయానందము, యీసౌఖ్యమే
మానవులను బానిసగా తయారుచేయుచున్నది. ట్రోజ
ను యుద్ధము దీనికి సాక్ష్యము నిచ్చుచున్నది. ఒకకన్యనాయిక
యగుటకును మరియొకతె కాకపోవుటకు నిదియే కారణము.
ఈవిషయానంద మొక్క స్త్రీనుండియే కలుగుచున్నదనుకొనుట
కేవలము పొరపాటు; ఈమర్మమును మనము తెలిసికొన
వలెను. ఆమెలోగాని, యామెశరీరములోగాని యానందము
లేదు. ఆనందమంతయు మనము ప్రేమించు వస్తువులోనేయు

న్నదా? అట్లయినచో భార్యాభర్తలిరువురు నెల్లప్పుడు నొకరి
కొకరానందమును గూర్చగలుగుచున్నారా? ఇట్లెప్పుడును
జరుగుటలేదు. నీ వొకసారి విషయసౌఖ్యము ననుభవించిన
తరువాత నెట్టిస్థితిలో నుందువు? నీకిక దానివలన నానందము
కాన్పించుటలేదు. నీలో పుంస్త్వము లేనపుడామె నీకానంద
మును చేకూర్చగలుగుచున్నదా? నీభార్య రోగపీడితురాలై
నపుడు, ఆమె యవిశ్వాసురాలైనపుడు లేక నీవస్వస్థత
జెందినపుడామెయందు నీకానందమేమి కాన్పించుచున్నది?
ఇక్కడ నిద్దరు ప్రత్యేకవ్యక్తులున్నారు. ద్వంద్వము ద్యోతక
మగుచున్నది. ఈద్వంద్వము లేనప్పుడు సంపూర్ణసామ
రస్యము కుదురుచున్నది. అప్పుడేకత్వమేకాని యనేకత్వ
ముండనేరదు. అప్పుడు సంభవించుస్థితిని వర్ణింపదరముకాదు.
అది యనిర్వచనీయము; శరీరము శరీరముకాదు. ఈప్రపం
చము ప్రపంచముకాదు. స్వర్గము! ఐక్యత! స్వేచ్ఛ! నిర్భ
యత్వము! ద్వైతము పోయినది. అద్వైతము యేకత్వము
సిద్ధించినది. ప్రపంచము, దేహము మొదలగునవి సంపూర్ణ
ముగా నశించినవి. భర్తను తొలంగి పోయినది. నేను శరీర
మునుకాను. ఆమెయు శరీరముకాదు. నేనిప్రపంచమునకు,
శరీరమునకు, మనస్సునకు నతీతుడను. నాస్వర్గమునాకు మరల
లభించినది. పరమావధి ప్రాప్తించినది. అవస్థల కతీతుడ
నైతిని. నీవుభావనము? నీలో సర్వకాల సర్వావస్థలయందు

క శక్తి యంతర్హితముగా నున్నది. నీవప్పుడు వచ్చిదా
ద మేయని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. "తత్త్వమసి" అనం
ము; నిర్భయత్వము, సృజనశక్తి, బ్రహ్మత్వము, ఇదియే
నుదార్థమైన సహజాత్మ. అప్పుడు 'ఇతడు భగవంతుని
పుత్రుడు' అని పిలుతురు. భార్యాభర్తలు యదార్ధమైన
గాలసూత్రమునందు లీనమగుచో సర్వస్వము నందులో
శ్యమైపోవును. ప్రపంచమంతయు నదృశ్యమగును. ఆత్మ
స్తమును మ్రింగివేయును. కులములు, వర్ణములు, సిద్ధాం
ములు మాయమగును. బియ్యము పచనమగునపుడు
మ్యములు మృత్యువునే తటస్థించుచున్నది. కాని యా మృ
త్యువునందే బియ్యము పచనమగుచున్నవి. ఆత్మ వానిని
) వేయుచున్నది. ఆత్మయొక్క సృజనశక్తి చేతనే యిది
భవమగుచున్నది. అజ్ఞాని బాహ్యమునే పాటించును.
ర మురిపెములకే దాసుడగును. అతడాత్మను గోల్పోయి
హ్య చిహ్నములను వరించును.

అడవిలో నొకచోట యొకనికొక పుస్తకము కాన్పిం
ను. ఇంతలో నొక మెరుపుతీగె కాన్పించును. అతడా
స్తకమే మెరుపుతీగెకు గారణమని యజ్ఞానముచే భావిం
ను. ఆరెండు నొక్కసారి కాన్పించెను. గనుక దీనికది
రణమని యతడనుకొనును. యదార్థమాతనికి గోచర
గుటలేదు. మానవుడు సంయోగమువలన నానందము

ననుభవించుచున్నారు. కాని యీ యానందము పురుషుని వలనగాని స్త్రీవలనగాని కలుగుటలేదు. వారిలోనున్న దివ్యత్వమే దానికి గారణమయి యుండ నతడది మానవ స్వభావమని భ్రమపడుచున్నాడు.

ఈ సత్యము నీకేమిబోధించుచున్నది? నీవు నీమనస్సు నింద్రియ భోగములనుండియు, విషయములనుండియు మరలించి మహాశక్తి, యనూనసత్త్వము, నిజాత్మయగు బ్రహ్మానందమున నిలిపినచో నీవిక నల్పమనస్కుడవై యుండనక్కర లేదు. అది యదృశ్యమైపోవును. ఈదివ్యసూత్రమే భాస్కరుడు, చంద్రుడు, శక్తి, అనంతుడు, దేశ, కాలకార్య కారణముల కతీతము. ఇదియొక మహాసముద్రము. వస్తువులన్నియు నందులోని కెరటములు, తరంగములు, బుడగలు వంటివి. యదార్థమైన మూలసూత్రమునొక్క బాహ్యరూపములు. మీశరీరములు బుద్బుదములు: చిన్న కెరటములు. నీరే యీభేదములకు కారణము. ఒకడు ప్రవాహము నదికేసి చూచుచు "ఇదిగో! ఒక యల యిటు వచ్చుచున్నది" అని చెప్పెను. ఇక్కడ నీరదివరకేయున్నది. కాని బాహ్యస్థితికి ప్రాముఖ్యత నిచ్చుచున్నాము. "నేను నీకొక కెరటమును చూపెదను." నదిని చూపెదను అని మనమనుటలేదు. అట్లే ఒక్క యఖండ బ్రహ్మమే సత్యము. 'సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ' సూర్యుడు, చంద్రుడు, వస్తువులు, కెరటములు మొ

దలగునవన్నియు మన చిత్తమను సరస్సునందు గాలులు చేరుచున్నవి. 'నేను' 'నీవు' అను నవేకత్వమును మనమప్పుడే కల్పించుకొనుచున్నాము. ఈవిధముగా శరీరములు కలయుచున్నవి. కెరటములు గాలిచే లేచి తాడించుకొనుచున్నవి. వస్తువులు కలుసుకొనుచు విడిపోవుచున్నను నానందము కలుగుటలేదు. కెరటములు లేనప్పుడు నాపైనున్న నీరు లోతుగా స్థిరమగుచున్నది. ఇదియే సామరస్యముగా నగుచున్నది. బంగారమునుగూర్చి, ఒక మూఢునికి బోధింపవలసి వచ్చెను. ఒక యుంగరము తెచ్చి "యిదిగో బంగారము" అని చెప్పబడెను. ఆమూర్ఖుడు "బంగారమనగా నా వృత్తమా?" అని యడిగెను. కాదనిరి. అంగుళ్యాకారమా! కాదు. ఇక బంగారమున నేమి? వృత్తాకారము బంగారమా? అదియును గాదు; ఆభావమును తెలుపుడు చేయుటెట్లు? మరియొక బంగారపు వస్తువు చూపబడెను. అప్పుడు భావమతనికి స్ఫురించెను.

ఒకనాడు బర్బరులు తమకెవ్వరికి ప్రాముఖ్యముగా నుండురాలేక కళ్ళ నుపయోగించని సాధుప్రాయులగువారెట్లు కనుగొందురా? యని రాజును బ్రశ్నించెను. కొంతచర్చ జరిగినతరువాత రుజువుకావలసివచ్చెను. రాజు కొద్దిమంది మాత్రమే యంధులని యనుకొనెను. అతడొక గుడ్డను తలకు జుట్టి "యిదియేమి" యని యొకనిని బ్రశ్నించెను. "తలపాగ"

యని వెంటనే సమాధానము వచ్చెను. అతడు దానిని విప్పి వేసి భుజములపై వేసికొని "యిదియేమిటి" అని మరల బ్రశ్నింపగా 'అది శాలువ' యనిరి అతడు దానిని మొలకు జుట్టి యిది యేమిటని మరల ప్రశ్నింపగా గావంచయనివారు చెప్పిరి. "ఆహా! అందరును గ్రుడ్డివారే! అది యిదేమియు గాదు. అది వస్త్రము. మీ పేరుల చేతను, రూపముల చేతను వస్త్రము మరుగుపడి యున్నది" అని యాతడనెను.

ఆత్మసాక్షాత్కారమును గ్రహింతురుగాక! బంగారమును చూచుటకు నీవు దానిని విడుగగొట్టనక్కరలేదు. పురుషుడు స్త్రీ అలలు, తరంగములు, వస్త్రము, బంగారము మొదలగువానినిగూర్చి యోచించునప్పుడు మనకు వాని వెనుక నున్న సత్యము జ్ఞప్తికివచ్చుటలేదు. వివాహము మతమునకు విరుద్ధము కాదు. యదార్థమైన ఆత్మస్వరూపమేది? ఆనందముయొక్క యదార్థస్థితి యేది? అని మనము విచారింపవలెను. బ్రహ్మజ్ఞానాభిలాషివై యదార్థానందము, సత్యము, మూలసిద్ధాంతములు మొదలగువానినిగురించి నిరంతర ధ్యానము చేయుచుండుము. పురుషుడు, తలపాగ, శాలువ మొదలగు బాహ్యమైన పోలికను మరచిపోయి ధ్యానింపుము; సత్యమందు మగ్నముగుము; పాశములకు మూలకారణమైనవాని నడంచి వేయుము.

ఓం! ఓం! 'తత్త్వమసి' 'నేను బ్రహ్మము' దీని మీరు రుజువు చేసికొనవచ్చును. "బ్రహ్మమే" నానిజతత్త్వమా?"

అట్లయినచో నీప్రపంచమొక చిన్న కెరటమువంటిది. నేను నాకొఱకేల పరితపించవలెను? ప్రచండమార్తాండ దీప్తిలో విద్యుద్దీపము కాన్పించునా? అది చీకటిలోనే కాంతినిచ్చు చున్నది. నీవు క్రమముగా దినకరప్రభను జేరుచో నిప యానందము దీపమువలె నిర్వీర్యమైపోవును. గర్వించుట, దూరుట యస్వాభావిక ములగుచున్నవి. నీవు దీని నణచి వేయజాలవు. కాని నీవు దీనిని దాటి పైకిపోవుటే నీవిధి. సోదరా! నీవీ సాధనము నుపయోగించుకొని యుత్తీర్ణుడవు గావలెను

ఈప్రపంచ మొక యద్భుతము. ఇక నెట్టి యద్భుత ములు నవసరములేదు. పాపములకెల్ల మూలకారణమైన దానినుండియే నీవు భయపడవలెను; తొలగవలెను; ఆత్మ జ్ఞానముచేతనే యిది తొలగిపోవుచున్నది. పవిత్రతను గ్ర హించుము. పవిత్రుడవుకమ్ము. ఇంతకన్న వేరొక మతము తమకు భోధించుట అసహజము. "నీవు నావద్దకు రావ చ్చును; రాకపోవచ్చును అయినను నీవునాలోనే యున్నావు. నీవు సమీపములోనే యుండవచ్చును లేదా దూరములో నుండవచ్చును. నీ వెక్కడనున్నను నాలోనేయున్నావు. నాలో నే తిరుగుచున్నావు. నేనే నీవు. నాలో లీనమయి బ్రహ్మా నంద సముద్రమగుము నే నెప్పుడును దాతనుకాని యన్వే షించువాడనుకాను నా స్వభావమునే పంచుకొని యానం దము ననుభవింపుము."